REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
*Braşov*, piaţa mare *nr. 30*.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele

BIROURI de ANUNŢURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare.— Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Duminecă 6).

„GAZETA" iese în fiăcare ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă 2 fl.* pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
*Administraţiunea*, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 32.—Anul LXV. Braşov, Duminecă 10 (23) Februarie. 1902.

## La ce ne putem aştepta?

La ce ne putem aştepta sub „părintéscă oblăduire" a guvernului Szell noi supuşii locuitorĭ şi contribuabilĭ de neam român, german şi slav, noi cetăţenii ḑişĭ de altă limbă séu cunoscuţĭ şi sub numirea barbară de „nemaghiarĭ"?

Cei-ce n'au fost încă lămuriţĭ în privinţa acésta au putut sĕ se lămuréscă deplin, urmărind vorbirile ce s'au ţinut cu privire la cestiunea naţionalităţilor şi tóte cele ce s'au petrecut cu ocasiunea desbaterei budgetului în camera ungurésca.

De unde mai înainte era vorba de postulatele de drept ale naţionalităţilor şi de împăciuirea lor, de rêndul acesta nu s'a mai tractat de cât de postulatele maghiarismului şi de aceea cum sĕ se supună celelalte popóre la starea de lucrurĭ alcătuită de cei ce au aḑĭ puterea în mână.

Au vorbit şi un deputat sas, unul slovac şi singurul deputat sêrb, care s'a strecurat mai mult fără scirea Sêrbilor în dietă. Ei n'au ridicat nicĭ o pretensiune deosebită şi n'au cerut decât ca legea de naţionalitate sĕ înceteze de-a fi numai pe hârtie şi de aicĭ încolo sĕ fie dusă în deplinire. Au vorbit aşa domol, smerit şi cu supunere chiar, cum nu se putea mai mult. Dóră numai atâta a lipsit, ca sĕ se róge de iertare, că cutéză a pretinde ca o lege adusă de dietă şi sancţionată de Majestatea Sa sĕ nu mai fie batjocurită şi călcată în picióre.

Ce-au păţit amintiţii deputaţĭ şi câte au trebuit ei se înghită în urma acésta dela şoviniştii turbaţĭ ne este cunoscut.

S'au ridicat vorbitorĭ din sînul tuturor partidelor maghiare pentru a-şĭ vĕrsa veninul în contra naţionalităţilor calumniând mai ales pe conducĕtorii lor, că ar fi agitatorĭ, carĭ n'au nicĭ o iubire pentru patriă; învinuirĭ vechĭ, prin carĭ de astă-dată le-au dat sĕ cunóscă clar şi lămurit, că se gândesc la tóte, chiar la schimbarea orĭ cassarea totală a legei naţionalităţilor, numai la aceea nu ca s'o respecteze şi sĕ-o esecute vr'odată cum sĕ cade.

Şi la tóte acestea membrii guvernului au tăcut. Ei au aprobat nesăbuitele acusărĭ şi ameninţărĭ ale şoviniştilor şi ministru-preşedinte Szell a aplaudat atuncĭ, când faimosul sĕu mameluc Papp Iozsi a ḑis, că póte sĕ fie numai spre fericirea Românilor şi a celorlalte popóre décă vor învĕţa cât mai mult şi cât mai bine unguresce în şcólele statului.

In sĕptĕmâna ce vine se va încheia desbaterea generală budgetară şi la fine va trebui sĕ vorbéscă şi ministru-preşedinte Szell, sĕ-şĭ spună şi el cuvêntul la cele ce s'au vorbit despre cestiunea naţionalităţilor. Nu ne îndoim, că va ḑice cam tot aceeaşĭ, ce a mai ḑis şi altă-dată în în causa naţionalităţilor, adecă „n'a vĕ-o frântă, că v'am dres'o". Dér el va fi constrîns de astă-dată sĕ arate mai lămurit ce anume părere are despre aşa ḑisa esecutare a legei naţionalităţilor. Banffy a spus cum o înţelege, Szell însĕ a tot încunjurat până acum de a-se pronunţa hotărît în privinţa acésta. De sigur, că nu de dragul amintitei legĭ!

Din nenorocire îi vor veni în ajutor şefului guvernului unguresc de rêndul acesta declaraţiunile făcute de către deputaţii, pe carĭ cu tot adinsul guvernamentalii voesc sĕ-i presente ca adevĕrata espresiune a voinţei şi a aspiraţiunilor tuturor naţionalităţilor din ţéră, el va ḑice: étă că Saşii, Slovacii, Sêrbii, şi gândindu-se la unélta sa, Papp Iozsi dela Şomcuta, va adauge că şi Românii au început sĕ se mai cuminţéscă, căcĭ étă ei recunosc supremaţia naţiunei maghiare. Va mai adauge Coloman Szell: atuncĭ de ce se mai tot plâng, că nu li-se face dreptate, căcĭ stăpânirea ungurésca le dă tot de ce se bucură şi Maghiarii? Ea nu face nicĭ o deosebire, de ce dér naţionalităţile cer sĕ se facă o deosebire cu ele?

Aşa va vorbi probabil căpetenia guvernului unguresc. Dér nu va aduce nicĭ un folos nicĭ Maghiarilor, nicĭ ţĕrii şi nu va schimba nimic din starea adevĕrată a lucrurilor.

Nu va puté sĕ scape pe Ungurii şi pe guvernul lor de resolvarea cestiunei naţionalităţilor nicĭ un fel de apucătură.

Décă nu aḑĭ, mâne ei vor fi siliţĭ sĕ recunóscă, că naţionalităţile n'au fost şi nu vor puté fi representate în dietă, decât atuncĭ, când va domni faţă cu ele un regim adevĕrat de dreptate şi de libertate.

---

## Revista politică.

Sĕptĕmâna acésta érăşĭ a fost vorba în dietă despre *cestiunea naţionalităţilor*. Tinĕrul deputat sêrb Liubimir *Pavlovicĭ* a luat cuvêntul în şedinţa dela 19 l. c. După-ce a vorbit despre budget, s'a ocupat pe larg cu *legea naţionalităţilor* ḑicênd, că legea acésta s'a făcut *fără* de conlucrarea naţionalităţilor, carĭ la timpul sĕu au şi protestat contra ei. Legea dela 1868 nu garantéză nicĭ măcar minimul dreptelor pretensiunĭ ale naţionalităţilor, cu tóte acestea ea nu e respectată chiar de cei carĭ au adus'o. *Pavlovicĭ* spune, că pănăce nu se va resolva cestiunea naţionalităţilor, Ungaria n'are sĕ se bucure de adevĕrată înaintare şi propăşire. Libertăţile promise la 1848 nu sunt nicăirĭ, ele au fost desfiinţate rênd pe rênd şi încă cu conlucrarea dietei. Din causa naţionalităţilor nu se respectă legile şi tot de frica lor nu se lărgesce nicĭ dreptul electoral. Rea politică fac aceia dintre Maghiarĭ, carĭ spun, că nu esistă o cestiune a naţionalităţilor în Ungaria. *Naţionalităţile sunt nemulţumite* şi cer îndreptarea stărilor de aḑĭ. Naţionalităţile cer *libertăţĭ politice*, căcĭ numai bucurându-se ele de aceste libertăţĭ, ţéra póte fi fericită.

Nu trebue sĕ mai spunem, că vorbirea Sêrbului Pavlovicĭ n'a întrunit de loc simpatiile şi aplausele şoviniştilor.

*

La 17 Februarie n. întrunindu-se *congresul catolic unguresc* pentru organisarea autonomiei catolice, s'au reluat desbaterile asupra §§-ilor proiectului comisiunei de 27. In cele 4 şedinţe au fost desbătuţĭ şi primiţĭ paragrafii 21—70. Merge aşa-dér cu iuţélă de vapor desbaterea pe paragrafĭ. In jurul paragrafului 21 s'a desfăşurat o discusiune, care interesézá şi pe *Românii uniţi*. In acest paragraf e vorba de parochii şi s'a pus întrebarea, care dintre cele două numirĭ e mai potrivită: „parochie *romano-catolică*", orĭ „parochie catolică de *rit latin séu grec*"? Pentru cea dintâiŭ a vorbit archiepiscopul *Samassa* din Agria, ḑicênd, că toţĭ catolicii, carĭ stau sub supremaţia Papei dela Roma, sunt *romano-catolicĭ*, orĭ de care rit ar aparţine ei. Punctul acesta de vedere a şi fost primit de congres, care, pe cum vedem, nu mai recunósce esistenţa de parochii *greco-catolice*, ci numai romano-catolice. — Ungurii catolicĭ din congres, procedéză ca şi cei din dietă: tóte şi totul vor sĕ contopéscă.

*

In şedinţa dela 20 Februarie a *parlamentului austriac*, deputatul ceh *Gregr* a ḑis, că punctul de vedere al Cehilor faţă de guvern nu póte sĕ fie decât oposiţia cea mai estremă. Ameliorarea raporturilor parlamentare este numai aparentă şi poporul cehic nicĭ-odată nu-şĭ va jertfi interesele lui naţionale în schimbul unor promisiunĭ góle, cu carĭ guvernul Koerber vré sĕ facă parlamentul capabil de muncă. Gregr accentuă, că constituţia actuală nu póte avé durată, trebue creată o nouă constituţie, pe basa egalei îndreptăţirĭ a tuturor popórelor imperiului şi pe temeiul libertăţilor egale. Numai o astfel de constituţie póte sĕ dea statului putere şi autoritate înăuntru şi înafară. Neavênd încredere în guvern, Cehii nu vor vota budgetul.

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

## Hanul Tătarilor şi fiu-sĕu.

De *Maxim Gorki*[1]), trad. de I. C. Frunză.

....A fost odată în Crimea un han[2]), Mosolaima el Asvab şi avea un fiu, care se numia Tolaic Algallá....

Astfel începu un Tătar orb, un cerşitor, proptit de trunchiul unui frăgar, sĕ spună o poveste veche din ţéra Crimeii, care este plină de fel de fel de legende din bĕtrânĭ; împrejurul povestaşului se adunaseră o mulţime de Tătarĭ în halaturile lor de colóre deschisă şi în papucĭ cusuţĭ cu fir de aur şi şedeau pe petrile rĕmase din ruinile unui vechiu palat al hanului. Era pe înserate şi sórele se pleca încet în mare; razele lui roşietice străbăteau tufişul des din jurul ruinilor şi se aşeḑau luminóse pe petrile acoperite cu muschiu şi cu ederă verde. Vêntul adia prin paltinii din apropiere şi frunḑele lor foşniau de par'că, nevĕḑênd cu ochii, îţĭ venia a crede, că nisce păraie vêjie prin aer.

Glasul orbului era domol şi tremura; faţa lui împietrită nu reflecta în încreţiturile sale nimic altceva, decât linişte; vorbele, ce le sciea acum pe derost, curgeau unele după altele şi înaintea ascultătorilor resări un tablou viu al vremilor de mărire de odinióră.

„Hanul era bĕtrân", povestia orbul, dér în haremul lui erau multe femei. Tóte îl iubiau pe bĕtrânul, căcĭ în el era încă destulă putere şi foc, şi desmierdările lui erau gingaşe şi calde;—femeile tot-déuna pe acela îl iubesc, care scie desmerda, chiar décă-i albit şi cu faţa încreţită, — în putere stă frumuseţea şi nu în piele delicată şi în roşul feţei.

Tóte îl iubeau pe hanul, dér el îndrăgise pe o cazacă prinsă nu de mult în şesurile Dniprului şi o diesmerda şi o iubia mai mult decât pe celelalte femei din haremul sĕu, din marele sĕu harem, în care se găsiau trei sute de femei din tóte ţĕrile, şi tóte erau frumóse ca florile în luna lui Maiŭ şi tóte trăiau în bucurie. Multe trufandale şi mâncărĭ gustóse şi dulcĭ aducea hanul pentru femeile lui, şi le da voie, de câte-orĭ aveau gust, sĕ jóce şi sĕ cânte....

Pe căzaca lui o chema adesea la el în turn, de unde se vedea marea, şi unde avea tot ce-i cere inima unei femei, ca sĕ trăiéscă în bucurie: mâncărĭ dulcĭ şi fel de fel de stofe, aur şi petri scumpe de tóte colorile, musică şi pasĕrĭ rarĭ, aduse din depărtărĭ, şi desmierdările pline de foc ale îndrăgitului han. In acest turn petrecea ḑile întregĭ cu ea, de'şĭ mai uita de greul vieţii. El sciea, că fiu-sĕu Algallá nu va face nicĭ o ruşine bunului nume al împĕrăţiei (al chanatului), căcĭ el vînéză ca un lup în şesurile rusescĭ, şi tot-déuna se întórce acasă cu prăḑĭ bogate, cu femei şi

---

[1]) Scriitor rus; adevĕratul lui nume este A. M. Peşkow; s'a născut la 1869. Intre scriitorii actualĭ, Gorki, care este abia de 32 de anĭ, a ajuns la un mare renume în ţéra lui şi de present este cunoscut ca povestitor, nuvelist şi romancier de primul rang în întréga lume cultă. El este un talent estra-ordinar. Scrierile lui, care sunt deja traduse în mai multe limbĭ europene, se disting prin arta, cum sunt înfăţişate şi prin fondul lor moral. Este de tot original, atât în alegerea subiectului, ce-l tractéză, cât şi în espunerea lui şi în ideile, ce le manifestéză. Preocupaţiunea lui de căpetenie este viéţa ţĕranului, a muncitorilor şi a tuturor desmoşteniţilor. N'a făcut o şcólă regulată, a învĕţat însĕ din „şcóla vieţii" aruncat fiind de valurile lumii în tóte părţile. A cetit mult în viéţa lui sbuciumată, şi şi-a scris impresiile proprii, pĕţaniile proprii, natura plină de viéţă şi lumea aşa, cum o înţelege el. Orfan de părinţĭ, a fost ucenic de cismar, grădinar, zugrav, bucătar pe vapóre, brutar, hamal, muncitor la gară şi copist la advocat. Ce n'a fost Gorki, în viéţa lui plină de amar! (Gorki pseudonimul lui, însemnéză *amar*). El a scris şi alegorii frumóse şi poveştĭ, cu o măiestrie rară şi de mare efect dramatic, între care este şi „Hanul Tătarilor", ce se publică în numĕrul de aḑĭ al „Gazetei".

[2]) Han séu Chan se numia împĕratul Tătarilor, cum este la Turcĭ: sustanul; Hanat séu chanat se numia imperiul lor, care îşĭ avea centrul în Crimea, ce se află astăḑĭ sub stăpânirea Ruşilor.

Se ridică sĕ vorbéscă deputatul *Hagenhofer*, care atacă pe Germanii radicalĭ. Un mare sgomot se produce. *Malik* strigă lui Hagenhofer, că e „câne ordinar“, „mişel“, „ticălos“. Sgomotul cresce, Germanii radicalĭ vréu *sĕ bată* pe Hagenhofer. In mijlocul sgomotului deputatul ceh *Heriçı* începe sĕ cânte — *Bareither* se ocupă cu raporturile faţă de Ungaria şi ḑice, că ar trebui introdusă *uniunea personală*, care n'ar împiedeca încheierea pactului cu Ungaria.

*

Alaltăerĭ s'a deschis *noua sesiune a parlamentului italian* printr'un mesagiŭ de tron, cetit de regele Victor Emanuel. *Mesagiul* se ocupă cu situaţia internă a Italiei şi pune în vedere multe reforme şi legĭ nouĕ. Vorbesce apoi despre relaţiile între stat şi biserică spunênd, că guvernul dă bisericei ce este al bisericei, stera de drept a clerului însĕ o restrînge la terenul bisericesc şi accentuéză prerogativele puterii statului. In ce privesce politica esternă, Italia stă pe picior de bună prietinie cu tóte puterile şi e fidelă aliaţilor sĕi, adecă triplei alianţe, care garantéză pacea.

*

Din *Rusia* sosesc éraşĭ scirĭ despre *turburărĭ sângeróse*. In Kiev miliţia a puşcat asupra mulţimei. Studenţii universitarĭ purtau pe strade stégurĭ roşii cu inscripţiile: *Pieră absolutismul! Trăéscă libertatea!* Ei cântau cântece revoluţionare. Lupte sângeróse au fost pe strade. Miliţia a atacat studenţimea; mulţĭ morţĭ şi rănițĭ căḑură de glónţe. Séra studenţii au arangeat o retragere demonstrativă strigând: *Pieră Romanovii!* (dinastia ruséscă).

*

Corespondentul unui ḑiar frances a avut *o convorbire cu Regele Alesandru*. Regele a ḑis, că svonurile despre abḑicerea lui la trou sunt absurde. Situaţiunea financiară a Serbiei nu este bună. Serbia va trebui sĕ lărgéscă comerciul ei cu Germania. Ea vré sĕ contracteze un împrumut în Francia, décă se va puté face în condiţiunĭ favorabile. Avem dreptul, ḑise Regele, sĕ ne bucurăm de încredere în veḑerea stabilităţii regimului nostru politic. Părechea regală sêrbéscă va visita pe Ţarul Rusiei, dér nu s'a hotărît încă data acestei visite. Regele declară, că s'a căsĕtorit din amor cu regina, şi nu-i pare rĕu de ceea-ce a făcut. Spuse, că e fericit şi că interesele Serbiei nu suut în contraḑicere cu fericirea lui personală.

*

Sĕptĕmâna acésta au fost marĭ *turburărĭ în Barcelona* (Spania). Ele au luat caracter revoluţionar. S'au pus în grevă peste 80,000 muncitorĭ dela diferite ateliere Tóte şcolile au fost închise. Rĕsculaţii au atacat afară din oraş trenurile, aşa că pentru a-i risipi, s'a trimis cavalerie. In urma ciocnirilor miliţiei cu rĕsculaţii, sunt mulţĭ morţĭ şi rănițĭ atât din partea poporului înfuriat, cât şi din partea armatei. Resculaţii au dat foc şi fabricelor. Familiile mai cu stare din Barcelona părăsesc oraşul, de asemenea călugăriţele. In oraş şi împrejurime s'a proclamat statariul. Se crede, că guvernul va demisiona şi că generalul Weyler va fi numit dictator.

---

## Consumul şi însoţirile de meseriaşĭ.

*Arad*, 10 Febr. 1902.

Sciind că printre cetitorii acestui preţuit diar se află şi fórte mulţĭ meseriaşĭ, de astă-dată mi-am pus de gând sĕ fac o ochire peste o dare de sémă a unei însoţirĭ de meseriaşĭ, înţeleg o însoţire de producţiune.

La îndemnul unui harnic pantofar din Arad, Iustin *Olariu*, o sémă de pantofarĭ au întemeiat, în anul 1900, o însoţire de producţiune, adecă o lucrătóre mare şi o prăvălie, în care sĕ se vêndă încălţămintele făcute în lucrătórea lor. In anul trecut s'au vêndut 6176 perechĭ de ghete, ér din reparaturĭ s'au incassat 3762 cor. 87 b. In prăvălie se află ghete în preţ de 14,609 cor. 14 b., ér venitul curat al anului trecut dă suma de 1263 cor. 7 b. Lucrătorii din ateliere au câştigat pe urma însoţirei 16,373 cor. 31 b.

Şi o astfel de învêrtélă de banĭ a făcut'o o însoţire nu de putreḑĭ de bogaţĭ, ci de *pantofarĭ* şi cu un capital de întemeiere, nu de ḑecĭ de mii, ci de *7837 cor. 51 b.*, lângă care aḑĭ se mai adaugă şi fondul de reservă de 2515 cor. 27 b., fond întemeiat de obştea părtaşilor însoţirei, cărora nu li-a lăsat gura apă după dividende grase.

Darea de sémă a acestei însoţirĭ e peste putinţă sĕ nu îndemne şi pe meseriaşii noştri românĭ din alte oraşe, ca sĕ se însoţéscă, sĕ-şĭ dĕschidă lucrătóre împreună, orĭ prăvălie, ca astfel nu numai sĕ scape cumpĕrătorii de marfa cea rea, ce tăbăresce de prin cele fabricĭ, dér sĕ dee de lucru meseriaşilor *noştri*, carĭ şi aşa se plâng, că le merge rĕu, că nu pot ţine concurenţa cu strĕinii şi mai ales cu fabricele.

Publicului românesc, care aḑĭ, durere se pórtă cam cu neîncredere faţă de meseriaşul român, îi va fi greu sĕ nu sprijinéscă o însoţire de pantofarĭ, cordonierĭ, cojocarĭ, croitorĭ etc., carĭ pe lângă că produc marfă bună şi în ce privesce preţul, prin împărţirea muncei, l'ar puté statori mai ieftin.

Şi aicĭ e locul, ca sĕ reviu la ceea-ce scrisesem în n-rul trecut al acestei foi, când a fost vorba despre însoţirile de consum, cărora meseriaşii noştri li-ar puté lua îndoit folos, se înţelege aşa, décă s'ar insoţi şi ei după bresle şi şi-ar întemeia lucrătóre şi prăvălie mai mulţĭ împreună. Insoţirile de consum, carĭ nu pot sĕ-şi procure lucrul mânilor de meseriaş dela singuraticĭ, şi le-ar cumpĕra din prăvăliile meseriaşilor însoţiţĭ, şi astfel banul Românului tot în punga Românului s'ar strecura.

De aceea meseriaşii noştri sĕ nu întârḑie de a-se însoţi, ér binevoitorii meseriaşilor, cărora le place sĕ-i giugiuléscă până şi prin toaste, mai bine ar face décă le-ar alcătui statute (Soc. pantofarilor din Arad le trimite gratuit), i-ar aduna pe meseriaşi într'un mănunchiŭ şi li-ar deschide drumul pe care sĕ se pótă şi ei întărì şi susţiné.

Când meseriaşii strĕinĭ sunt îndemnaţĭ până şi de miniştri, ca sĕ întemeieze însoţirĭ de producţiune, când ministrul dă astorfel de însoţirĭ până şi maşinile trebuitóre, cumpĕrate pe cheltuiala ţĕrii, când „Országos Központi Hitel Szövetkezet“-ul din Peşta, întemeiat cu banii ţĕrii, dă credite, fără camete, la astfel de însoţirĭ până la suma de 5000 cor., *când publicul sprijinesce astfel de însoţirĭ, mai bucuros* ca pe meseriaşii particularĭ şi când tóte însoţirile diferitelor bresle din ţéră propăşesc, ni-ar sta rĕu, ca numai noi Românii sĕ stăm ca Allah, cu picióreIe încrucişate, sloboḑênd la fum, nepăsându-ne de rĕu şi nebucurându-ne de bine.

*E.*

---

## SCIRILE DILEI.

— 9 (22) Februarie.

**Nunta de aur a archiducelui Rainer.** Unul dintre cei mai popularĭ archiducĭ, archiducele Rainer şi-a serbat erĭ jubileul de 50 anĭ a căsĕtoriei sale. Cu ocasiunea acésta au fost marĭ serbărĭ în Viena, la carĭ a participat şi Majestatea Sa monarchul, împreună cu toţĭ archiducii şi archiducesele. Metropolitul Vienei, cardinalul Gruscha, a oficiat ceremonia bisericéscă, soţii iubilarĭ şĭ-au schimbat din nou inelele înaintea altarului, ér cardinalul le-a dat binecuvêntarea.

**Vĕrsarea de sânge din Triest şi dreptul statarial.** In oraşul Triest, pe malul mării Adriatice s'au întîmplat sĕptĕmâna trecută nisce turburărĭ gróznice. Muncitorii dela societatea „Lloyd“ nu erau mulţumiţĭ cu plata, ce o căpĕtau şi au ţinut o adunare, în care au cerut sĕ li-se îndrepteze sórtea. Pentru menţinerea ordinei au eşit soldaţĭ pe stradă. Când au eşit muncitorii dela adunare, vĕḑênd pe soldaţĭ, s'au înfuriat şi au început sĕ arunce în ei cu pietri. Ofiţerul, care comanda soldaţii, fù lovit şi a căḑut leşinat la pămênt. Soldaţii trebuiau sĕ se apere şi au împuşcat în mulţime. De-odată au căḑut morţĭ vre-o 14 persóne şi alţii şi mai mulţĭ au fost răniţĭ. Guvernul din Viena vĕḑênd înfuriarea crescêndă a muncitorilor, cătră carĭ s'au mai adăogat şi alţĭ tulburătorĭ, a ordonat starea esceptională şi dreptul statarial. Ce este dreptul statarial? Dreptul statarial, când se proclamă. lucrurile stau rĕu. Se numesce un tribunal din trei judecătorĭ şi un preşedinte. La disposiţia acestui tribunal se pune asistenţă militară, un preot, un medic şi călĕul séu hoheriul, carĭ stau în permanenţă la faţa locului. Cum prinde pe cineva asupra unui fapt tulburător, îl judecă şi décă tribunalul îl găsesce vinovat în unanimitate, îl condamnă la mórte. Preotul, care e de faţă îl spovedesce şi cuminecă şi peste douĕ ciasurĭ hoheriul îi pune funia în grumazĭ. Aşa de aspră e legea statarială! Numai décă acusatul e minor. sentinţa e ceva mai blândă, dér şi atuncĭ îi dă temniţă grea dela cincĭ până la douĕ-ḑecĭ de anĭ.

**Centenarul lui Victor Hugo.** Intréga lume latină va lua parte la serbările centenarului lui *Victor Hugo*. Astfel, după Italia, Spania se pregătesce sĕ celebreze acéstă însemnată dată literară printr'o mare representaţie de gală. Grăbindu-se a rĕspunde apelului comitetelor franceze, pentru serbările centenarului lui Victor Hugo, „România Musicală“ şi „Revista Literară“, al căror redactor. d-l Iuliu I. Roşca, a fost ales de curênd ca delegat pentru România, de cătră comitetul general al poeţilor francesĭ din provincie pentru serbările Centenarului lui Victor Hugo, au luat iniţiativa unei serbărĭ literare şi artistice ce se va da în sala Ateneului, în ḑiua de 13 Februarie. când va avé loc la Paris marea manifestare dela Pantheon. In acest scop un comitet, compus din scriitorĭ. artiştĭ şi amatorĭ — admiratorĭ sincerĭ ai celui mai mare poet al Secolului XIX — a făcut apel la tóte bunăvoinţele, pentru-ca România sĕ nu rĕmână mai pe jos nu numai de celelalte surorĭ latine, dér şi de celelalte naţiunĭ de altă rassă. Mai multe talente recunoscute vor lua parte la acéstă serbare.

**Alegerea din Deşiŭ.** care a fost odată invalidată, s'a contestat din nou. Baronul Daniel, care a fost ales deputat la ultima alegere încă n'are vîrsta legală pentru a fi ales deputat. Pe acest motiv partidul advers a înaintat petiţie la Curie, cerênd nimicirea alegerii dela Deşiŭ. Va sĕ ḑică în timp de câte-va lunĭ trei alegerĭ de deputat! Cel puţin au ómenii de ce sĕ vorbéscă!

**Banca industrială şi comercială** din Budapeşta şi-a ţinut în ḑiua de 16 Februarie adunarea generală, despre care Bartha raportéză într'o corespondenţă trimisă ḑiarului „E-k“ din Cluşiŭ. Din acéstă

---

cu glorie, ér în urma lui rĕmâne gróză şi cenuşe, sânge şi cadavre.

Odată se întórse el, Algallá, dela o pradă şi gónă în contra Ruşilor şi se făcù o primire strălucită sĕrbătoréscă în cinstea lui; tóte căpeteniile Crimeii au fost de faţă şi s'au dat jocurĭ şi mese, şi se aruncau săgeţĭ în ochii prinsonierilor, întrecêndu-se cu arcurile, şi s'a beut din destul şi se preamăria vitejia lui Algallá, spaima duşmanului, stâlpul chanatului. Şi bĕtrânul chan se bucura şi-i crescea inima de mărirea fiu-sĕu. Ii cădea bine bĕtrânului, când vedea şi scia, că fiu-sĕu este un vitéz aşa de mare, se simţia fericit bĕtrânul, căcĭ după mórtea sa — va ajunge împĕrăţia în mânĭ aşa de tarĭ....

Ii crescea inima vĕḑênd acestea şi ca sĕ-i arete fiiu-sĕu, cât îl iubesce de mult, luà păharul în mână şi în faţa prinţilor şi a tuturor căpeteniilor, aicĭ în mijlocul mesei sĕrbătorescĭ ḑise:

„Tu eştĭ fiiul meu cel bun, Algallá! Mărire lui Allah şi lăudat fie numele profetului sĕu!“

Şi toţĭ lăudară numele profetului într'un glas. După aceea hanul a ḑis:

„Mare este Allah! Până sunt încă în viéţă mi-a redeşteptat el juneţea mea în vitézul meu fiu şi acum vĕd cu ochii mei îmbĕtrâniţĭ, că décă sórele se va ascunde dinaintea lor, — şi vermii mi-or fi ros inima — voiŭ trăi mai departe în fiu-meu! Mare este Allah şi profetul sĕu Mohamed, adevĕratul sĕu profet! Am un bun băiat, mâna lui e sdravĕnă, inima lui e plină de curaj şi limpede e mintea lui.... Ce vreai sĕ primescĭ din mâna tatălui tĕu, Algallá? Spune-mĭ..... şi eu îţĭ voi da orĭ-ce doroscĭ!“...

Şi nicĭ nu s'a stins vocea bĕtrânului han şi Tolaic Algallá se ridicà, ochii lui negri vărsau scântei şi luminau ca marea nóptea şi ca ochii de vultur, şi ḑise:

„Dă-mĭ mie căzaca prinsă, stăpânul meu şi tată!“

Hanul tăcù, — tăcù câteva clipe, cât e de lipsă sĕ înăbuşescĭ mişcarea inimei — şi după aceea grăi apăsat şi tare:

„Ia-o! După-ce ne-om ridica dela masă, sĕ ţi-o iei...“

Vitézul Algallá se înfierbântà. ochii lui de vultur scânteiau de bucurie, se ridicà în picióre şi ḑise chanului, tatălui sĕu:

„Eu sciu ce-mĭ dăruescĭ, stăpânul meu şi tată! Eu sciu.... Eu sunt sclavul tĕu — fiul tĕu. Scurge-mĭ sângele câte-o picătură pe ceas – douĕ-ḑecĭ de morţĭ sunt în stare sĕ sufer pentru tine!“

„Nu-mĭ trebue nimic!“ ḑise hanul şi capul lui sur, încoronat de gloria multor anĭ şi multor fapte, se plecà spre piept.

In scurtă vreme se sfîrşi ospĕţul şi amêndoi tăcuţĭ esiră din palat şi merseră către harem.

Nóptea era întunecată şi norĭ grei acoperiau cerul ca cu un covor gros, de nu se vedea nicĭ stele, nicĭ lună... Prin întunerec mergeau tata şi fiul şi de-odată hanul Asvab grăi:

„Din ḑi în ḑi se stinge viéţa mea — şi tot mai încet bate inima mea bĕtrână şi tot mai puţin foc se află în pieptul meu. Lumina şi căldura vieţii mele erau caldele desmierdărĭ ale căzacii... Spune-mĭ, Tolaic, spune-mĭ..... ţiĭ aşa de mult, sĕ o ai? Ia-ţĭ o sută, ia tóte femeile mele, numai, pe asta nu mi-o lua!...“

Tolaic Algallá tăcù suspinând.

„Câte ḑile mai am sĕ trăesc?... Puţine suut ḑilele mele pe pămênt.... Singura bucurie a vieţii mele este ea – acéstă cazacă. Ea mĕ cunósce, mĕ iubesce — cine mĕ va mai iubi, décă n'oi mai avé-o pe ea, cine mĕ va mai iubi — pe mine, pe bĕtrânul, cine?... Nicĭ una din tóte câte le am, nimenea, Algallá!....“

Algallá tăcù.

„Cum voiŭ mai puté trăi eu, sciind că tu o îmbrăţişezĭ, că ea te sărută. Inaintea unei femei nu esistă tată, nu esistă fiu, Tolaic! Inaintea femeilor suntem toţĭ — bărbaţĭ, fiul meu.... Grozav are sĕ-mĭ fie, sĕ-mĭ sfîrşesc eu ḑilele.... Mai bine de mi-s'ar deschide tóte rănile de pe corp, Tolaic, şi sĕ-mĭ curgă sângele vale, mai bine

corespondență vedem, că banca a perdut 17½ milióne coróne, credit acordat întreprinderei petrolifere *„Steaua Română“* din România Contele *Tisza* Istvan, trufașul fiu al fostului ministru-președinte, care era deprins a vorbi în tonul imperativului categoric și a-șĭ comunica părerile în formule matematice, a oferit la acéstă adunare un spectacol vrednic de compătimire. Contele era adecă președinte la acéstă bancă și acuma căuta a invoca circumstanțe atenuante, ca „promovarea industriei maghiare în Orient“, prin carĭ se mângăie pe păgubașii, carĭ și-au pierdut milióનele. In cele din urmă s'a oferit a rĕscumpĕra acțiile cu deplina lor valóre nominală, décă acționarii îĭ vor înapoia dividendele primite până acuma.

**Distincțiune.** In 23 Ianuarie st. n. d-l ministru al cultelor și instrucțiunei publice în România, *Haret*, a decorat pe revisorul școlar George *Cherciu* din Craiova cu *resplata muncii cl. II.* D-l revisor Cherciu este fiiul d-lui învĕțător G. Cherciu din Bod și s'a distins prin zelul și munca sa pe terenul instrucțiunei.

**Alegere de învețător.** In 26 Ianuarie a. c. s'a făcut alegere de învĕțător în comuna *Opatița* pentru școla gr. or. română de acolo. Ales a fost tînĕrul pedagog și absolvent de teologie Damaschin *Marian.* Actul alegerii l'a condus protopopul tractului Ioan Pepa.

**Cununie.** D-nul Ioan *Preșmerean* și d-șóra Stelina *Zamfir* îșĭ vor serba cununia Duminecă în 23 Februarie în biserica Sf. Nicolae din Prund.

**Invitare.** „Societatea de lectură și cant“ din Bicaz invită inteligența română din Bicaz în general și pe membrii ei în special, de a lua parte în numĕr complet la adunarea generală astra-ordinară, ce se va ține la 9 Martie, 2 óre d. a. în localul societății. La ordinea dilei sunt întrebărĭ prin carĭ s'ar puté produce un curent mai vioiu în activitatea societății. Invitarea e iscălită de George *Görög*, v.-președinte, și Augustin *Rișniță*, secretarul societății.

**Catastrofa pe linia ferată.** In diua de 19 Februarie s'a întêmplat pe linia Oradea-mare-Beiuș o catastrofă, în care și-a perdut viéța cantonierul Gavril Vitalis. Au mai fost rănițĭ doi din personalul de serviciu. Catastrofa a fost provocată prin faptul. că o țévă fiind ruginită de ploile cele multe. s'a rupt și trenul a deraliat. In tren erau 55 de persóne, carĭ tóte au scăpat numai cu spaima. Pagubele s'au evaluat la 10.000 coróne.

**Cum s'a întêmplat accidentul lui Santos-Dumont.** Étă cum Santos-Dumont povestesce accidentul sĕu despre care am anunțat deja: Chiar din momentul plecărei observasem, că balonul meu nu funcționa ca de obiceiŭ; cu sânge rece îmĭ dădui sémă de acéstă dificultate și, când eșii din golf, simții balonul, că se înalță cu iuțélă. Ardórea razelor solare dilatase gasul și desvoltase forța de ascensiune. Inălțându-se balonul o cârmă se agăță de helice. Asta avù ca resultat de a rupe echilibrul. Aerostatul ușor se înălță oblic spre cer, făcênd un unghiu de 45—50 grade. Valvula cedà sub presiunea produsă aerostatului. O mare împrăștiere de gaz se produse atuncĭ, care a fost causa căderei mele în mare. Așĭ fi putut evita acéstă descindere, de nu s'ar fi rupt funiile, carĭ țineau balonul. Oprii motorul și rĕmăsei în voia vêntului și a undelor. Fără imbarcația prințului de Monaco așĭ fi fost pierdut. — Diarul „Figaro“ anunță deschiderea unei liste de subscripții, spre a îndemnisa pe Santos-Dumont de tóte cheltuelile necesare pentru nouĕle sale esperiențe.

**O istorie ciudată.** Un cârciumar bogat din Bucurescĭ avea o fată și un băiat. Fata era în etate de 18 anĭ, ér băiatul de 13. Acesta umbla la un gimnasiu, dér cu învĕțătura nu prea mergea înainte. Ce era de făcut? Cârciumarul a socotit, că ar fi bine sĕ ia lângă băiat un student mai mare, ca sĕ-i mai ajute la învĕțătură. In scurt timp étă, că studentul în drept G. este angajat ca „meditator“ cum se numesce în România, lângă băiatul cârciumarului. Studentul era un tînĕr fercheș și de inițiativă. Cu băiatul o fi dus'o el cum o fi dus'o, dér cu sora băiatului în curênd a legat relațiunĭ de amor. Se vorbia chiar prin vecinĭ că în curênd se va ține logodna. Ei bine acéstă logodnă nu s'a ținut și étă de ce? Intr'una din serile trecute meditatorul era ocupat cu băiatul; paltonul și cilindrul și le atârnase în antret. Domnișóra abia aștepta sĕ se isprăvéscă meditația și în timpul acesta îșĭ căuta de lucru cu paltonul și cilindrul viitorului ei logodnic. De pe palton lipsia un bumb. „Sĕracul, décă n'are cine sĕ i-l cósă! Lasă numai, lasă, când i-oiŭ fi eu nevastă, n'are sĕ-i lipséscă nicĭ un bumb dela palton. Apoi uite cilindrul, cât e de deranjat, haid' sĕ i-l periu, sĕ i-l fac frumos“. Domnișóra ia cilindrul din cuiŭ și cu o perie móle începe sĕ-l netedéscă din stânga în drépta. Ce sĕ vedĭ. de-odată cade de sub pielea dinlăuntrul cilindrului o țidulică. Domnișóra o ia și cetesce: „Iubită Ano, de séră sĕ ne întêlnim la bal mascat la eforie. La 10 óre precis voiŭ fi acolo“. Ana era fată în casă la familie și în acea séră avea eșire. „Aha, va sĕ dică de ăștia-mĭ eștĭ musiu?... S'a isprăvit cu logodna“. Studentul a fost poftit sĕ nu mai urmeze înainte cu lecțiile, ér pe Ana au dat'o afară din slujbă. Étă cum s'a terminat acéstă istorie ciudată!

**„O curiósă adunare de învĕțătorĭ“.** Sub acest titlu am scris în numĕrul 22 al fóiei nóstre despre o adunare de învĕțătorĭ ținută în Tinca cu scop de a-se cuprinde dorințele corpului didactic într'un memorand, pentru a-se așterne guvernului spre a fi luat în considerare la desbaterea legii pensiunilor. D-l Gavril *Dudulescu*, vicepreședintele reuniunei învĕțătorilor din protopopiatul Beliului, ne trimite acum o întêmpinare în care spune, că în vederea păzirei intereselor fondului de 14 milióne florinĭ adunațĭ în cea mai mare parte din contribuirile învĕțătorilor confesionalĭ, în adevĕr s'a ținut o întrunire, în care s'a cetit un memorand, pe care însĕ învĕțătorii de stat n'au vrut sĕ-l subscrie fiind redactat în terminĭ prea aspri. D-l *Budiu*, președintele reuniunei, n'a participat — dice d-l Dudulescu — nicĭ la un banchet, căcĭ banchet nicĭ n'a fost și din cei 40 de învĕțătorĭ n'au rĕmas în ospătărie decât 4 colegĭ. D-l Dudulescu pentru a arăta durerea, ce o simte corpul învĕțatorilor pentru nevoile poporului, invocă faptul, că învĕțătorii din acel protopopiat au renunțat la cuincuenalele, ce li-s'ar cuveni după lege.

**Cetățenii ajunșĭ la sĕrăcie** din orașul Brașov sunt înscciințațĭ din partea magistratului, că terminul pentru înaintarea petițiilor, cu scop de a obține subvenție din fondul Dr. Plecker, espiră la 10 Martie a. c.

**Mâncațĭ de lupĭ.** Dumineca trecută după amiadĭ o cétă de copii din comuna Iakabfalva (Ciuc) au eșit la o curmătură din marginea pădurei sĕ se dea pe ghiață. Când a început sĕ însereze, étă că din pădure au eșit câțĭ-va lupĭ. Copiiĭ au început sĕ fugă spre sat, lupii însĕ i-au ajuns și au sfâșiat pe trei din ei, anume pe băieții de școlă Héja Ferencz, Denere Miklos și Csapó Sandor.

**Concert filarmonic.** Societatea filarmonică va da al II concert reglementar al sĕu *Mercurĭ în 5 Martie* cu un interesant program cu composiții de ale lui Beethoven, Tartini, Liszt și Wagner. Bilete la librăria *Zeidner* începênd cu 1 Martie. Lunĭ, în 24 Februarie societatea filarmonică va avé repetiție séra la 8 în sala de repetiții.

**Avis.** În cancelaria subscrisului află numai decât aplicare — pe lângă condițiunĭ favorabile — un tînĕr român, candidat de advocat, încât se póte *doctor juris*, cu praxă recerută pentru a puté conduce singur cancelaria. — *Ciacova* (Comit. Timiș) Dr. *Lazar Șimon*, advocat.



## Balul filantropic din Blașiŭ.

*Blașiŭ*, 17 Febr.

Dați-mĭ voie a vĕ relata adĭ despre decursul „Balului filantropic“ dela noi, ce s'a ținut în séra de Trei-Sfințĭ, adecă în 12 Faur n. Acest bal este cunoscut și sub numele de „Balul studenților“, deóre-ce majoritatea dansatorilor lui o dau studenții mai marĭ din gimnasiul nostru, din clasele VII și VIII.

De alt-cum balul acesta „filantropic“ începênd de pe la anul 1862, s'a ținut în tot anul și a fost arangiat de profesorii dela institutele de învĕțămênt din loc. De regulă succedea fórte bine și a corespuns numirei de „filantropic“ în sensul cel mai nobil al cuvêntului, întru cât venitul curat al acestor balurĭ tot-déuna a fost destinat pentru fondul studenților sĕracĭ în cas de bólă. Multe sute de studențĭ lipsițĭ au fost ajutorațĭ în cas de bólă din venitele acestor balurĭ, cu medicamente gratuite. Fondul are deja o casă, care servesce de spital pentru studenții dela școlele nóstre din loc. Afară de aceea mai are și o sumă destul de frumósă, care acum se administréză din partea Prea Ven. Consistor metrop.

Fiind scopul atât de uman și nobil, firesce, inteligența nóstră din loc și din afară tot-déuna a contribuit cu mult-puținul sĕu la augmentarea fondului, care tinde și la *înființarea unui spital* arangiat corĕspundĕtor tuturor cerințelor de natura acésta. Unii marinimoșĭ fruntașĭ românĭ au contribuit chiar și cu sume mai marĭ; de es. în anul acesta Stim. d-n *Ioan Săbădeanu*, comerciant în Brașov a dăruit în folosul acestui fond o acție în valóre de 100 lei, drept aducere aminte, că fiul d-sale a terminat școlele medii la gimnasiul nostru.

Cel din urmă dintre aceste balurĭ în adevĕr filantropice s'a arangiat de profesorii gimnasialĭ în timpul amintit, în sala cea mare a hotelului „Univers“. Sala a fost — dóră ca nicĭ odată—aranjată și decorată cu mult gust. Totul îțĭ oferia, la lumina intensivă, un aspect dintre cele mai plăcute, care deja la prima privire îțĭ angaja simpatia și-țĭ pregătea o disposiție bună la o petrecere animată.

Și în adevĕr petrecerea a și fost animată, și a durat până diminéța la órele 5. Jocurile marĭ s'au dansat în 2 colóne lungĭ. Publicul ales, și în numĕr mare. A da o listă completă a dómnelor și domnișórelor presente, îmĭ este imposibil. Mĕ voiŭ mărgini decĭ a înșira numai pe acele, carĭ am avut fericirea a le cunósce.

Ast-fel, dintre *dómne* am vĕdut pe d-na Szmigelski, Maria Hossu, Francisca Barițiu, Valeria Uilacan, Amalia Moldovan, Rosa Solomon, Cosgarea din Făgăraș, Cornelia Chirilă, Lucreția Viciu, Cornelia Deac, Amalia Papiu, Maria Vlassa din Sâncel, Otilia Negruțiu, Cornelia Hodoșiu, Luisa Bonfiniu, Livia Domșa, Colbasi din Spring, Valeria Radeș din Veza, Moga din Sibiiu, Virginia Precup, Elena Fodor, Cornelia Maior, Cecilia Sinberger; apoi dómnele preotese Săbăduș din Pănade, Horșia din Bia, Costea din Spini, Cordea din Spring, Lațiu din Crăciunel, Handrea din Mănărade.

---

mi-ar fi sĕ nu o mai duc nicĭ măcar nóptea acésta, fiule!“

Fiul sĕu tăcea.... Rĕmaseră pe loc înaintea ușei haremului și amêndoi stătură aci multă vreme cu capetele plecate în piept. Jur împrejur era întunerec, norii alergau pe cer, vêntul clătina arborii, ca și când li-ar șopti un cântec.

„O iubesc de mult, tată....“ dise Algallá încetișor.

„Sciu... și sciu și aceea, că ea nu te iubesce....“ grăi hanul.

„Mi-se rupe inima, când mĕ gândesc la ea“.

Și érășĭ tăcură amêndoi. Algallá suspinà:

„De bună sémă înțeleptul Mulla mi-a spus adevĕrul, când a dis, că tot-déuna peirea unui bărbat îi vine dela o femeie: décă-i frumósă, deștéptă pofta altora ca sĕ o aibă, ér pe bărbatul ei îl dă pradă chinurilor gelosiei; décă e urîtă sufere bărbatul și pismuesce pe alții; în fine, décă nu-i nicĭ urîtă nicĭ frumósă — bărbatul o face frumósă și după ce a înțeles, că a greșit, sufere prin ea, prin acéstă femeie....“

„Ințelepciunea nu este nicĭ o doftorie pentru durerea inimei....“ dise hanul.

„Sĕ avem milă unul față de altul, tată....“

Hanul îșĭ ridică capul și se uità trist la fiu-sĕu.

„Sĕ o omorîm....“ dise Tolaic.

„Tu te iubescĭ pe tine mai mult de cât o iubescĭ pe ea și pe mine“, grăi domol hanul, după puțină gândire.

„Și tu.... asemenea“.

Și érășĭ tăcură amêndoi.

„Da! Așa este“, adause hanul trist. De jale s'a făcut ca un copil.

„Așa-déră sĕ o omorîm?“

„Nu ți-o pot da, nu pot!“ grăi hanul.

„Eu nu pot fără ea, — sfîșie-mĭ inima, sĕu dămi-o...“

Hanul tăcù.

„Sĕu sĕ o aruncăm de pe stâncĭ în mare“.

„Sĕ o aruncam de pe stâncĭ în mare“ repetà hanul, ca un ecou, vorbele fiu-sĕu.

Și într'aceea intrară în harem, unde frumósa cazacă durmia pe podinĭ pe un covor móle. Rĕmaseră înmărmurițĭ inaintea ei și se uitau la ea; multă vreme se uitară la ea. Bĕtrânului han îi curgeau lacrămile și se rostogoliau peste barba lui albă și sclipeau ca mărgăritarele, fiu-sĕu însĕ sta cu ochii scânteietorĭ, îșĭ sugrumà patima într'un scîrșnit de dințĭ și plecându-se deșteptà pe cazaca.

Ea se deșteptà — și pe fața ei ca faptul dilei, delicată și trandafirie, apărură ochii ei ca flórea de cicóră. Ea n'a observat pe Algallá și-șĭ întinse buzele roșii către bĕtrânul han.

„Sărută-mĕ, vultur bĕtrân!“

„Gată-te.... tu vii cu noi“, dise hanul domol....

Atuncĭ zări ea pe Algallá și lacrimile din ochii vulturului ei și — era destul de cuminte — ea înțelese totul.

„Viu“, dise ea. „Viu. Nicĭ a unuia nicĭ a altuia, ațĭ hotărît? Așa și trebuie sĕ decidă cei tarĭ de inimă. Eu viu“.

Și în tăcere mergeau tustrei către mare. Pe o cărare strîmtă mergéu ei, vêntul urla, urla tare.

Era plăpândă fata, a ostenit în curênd, dér era și mândră — nu voia sĕ spună.

Și când fiiul hanului băgà de sémă, că ea rĕmăsese mai în urmă, îi dise:

„Ce, ți-e frică?“

Ii aruncà o privire fulgerătóre și îi arătà piciorul sângerat.....

„Vino, te duc eu!“ dise Algallá și întinse mânile către ea. Ea însĕ îmbrățișà gâtul bĕtrânului ei vultur. Hanul o ridicà pe brațele sale, ca pe o pană, și o duse mai departe; ea ședea în brațele lui și da cu mâna la o parte ramurile, carĭ îi veneau în față, căcĭ se temea sĕ n'o ajungă în ochĭ.

Ei merseră îndelung și începù sĕ se audă vuetul mării în depărtare.

Atuncĭ Tolaic, care mergea pe cărare în urma lor, dise către tată-sĕu:

„Lasă-mĕ sĕ merg eu înainte, nu mĕ mai pot stăpâni,.... mi-am și tras paloșul pentru gâtul tĕu!“

Dintre *domnişóre* mi-am însĕmnat pe următórele: Melania Brenduşian, Elena Sântion, Valerica Uilacan, Lucreţia Viciu, Silvia Chirilă, Alesandrina Moldovan din Blaş-sat, Cornelia Moldovan din Cergăul mic, Cornelia Moldovan din Mediaş, Nina Codarcea din Turda, Birtolon din Lăscud, Eugenia Deac, Cordea din Şpring, Aurelia Radu din M.-Uióra, Silvia Drăghiciŭ din Cudşir, Radeş din Şard, Veturia Costea din Spinĭ, Leontina Horşa din Bia, Săbăduş din Păuade, Cornelia Laţiu din Crăciunel, Aurelia Moga din Sibiiu, Eugenia Boteiŭ, Malvina Welwart, Giza Berger, Făgărăşan din Tiur, Handrea din Mănărade.

Recunosc bucuros, că am comunicat un catalog destul de necomplet despre dómnele şi domnişórele, carĭ au luat parte la balul filantropic, dér — regret — celelalte nu le pot înşira în lista acésta, deóre-ce nu mi-a fost cu putinţă a mi-le însemna într'un public atât de numeros.

Venitul curat trece peste *400 coróne*, care se va adauge la fondul studenţilor.

*Driora.*

## Din testamentul lui Dr. Liviu Marcu.

„Drapelul“ din Lugoş reproduce testamentul regretatului Dr. Liviu *Marcu*, prin care decedatul, afară de micĭ legate, testéză întréga sa avere petru înfiinţarea unui alumneu gr. or. român în Lugoş. Dăm şi noi din acest testament următórele puncte:

1 Doresc ca trupul meu sĕ fie înmormêntat fără nicĭ o pompă, după ritul bisericei greco-orientale române, condiţionez însĕ, că nicĭ decât sĕ nu fiu înmormêntat în comuna Birchiş.

2) Averea mea constă: din casa proprie din Lugoş, pe strada Făgetului sub Nr. 26/746, din mobile, feliurite vestminte şi altele aflătóre la casa mea; mai departe din hârtiile de valóre, acţiunĭ şi libele de depunere, carĭ tóte se află în păstrare la notariul public regesc Mihail Besan din Lugoş, sub numĕrul 284/1901, către carĭ am mai adăugat astăḑi un libel de depunere dela institutul „Lugoşana“ provĕḑut cu numĕrul 1374, în urmă: din libelul de depunere despre 12,400 adecă douĕspreḑece mii patru sute de coróne, la „Krassoer Sparkassa“, un alt libel despre 2000, adecă două mii de coróne. d la institul „Lugoşana“ (Aicĭ urméză enumĕrarea a diferite pretensiunĭ mai micĭ în preţ de 3474 cor.)

3) Tótă averea acésta o am câştigat singur ca advocat; n'am primit nicĭ un ajutor, nicĭ moştenire dela părinţĭ orĭ dela alţii, din contră eu am dat ajutor părinţilor mei de câte-orĭ au cerut; drept aceea chiar şi din motivele înşirate mai la vale mĕ simţesc desfăcut de orĭ-ce obligământ faţă de părinţiĭ şi fratele meu, şi aşa pot dispune liber despre averea mea, precum şi dispun prin acésta neînvĕţat şi nesilit prin nimenea, precum urméză:

4) Voiesc sĕ se înfiinţeze din averea mea *o fundaţiune aluminială numai pentru crescerea şi susţinerea băeţilor gr. or. românĭ născuţĭ din părinţĭ ţeranĭ, carĭ vor învĕţa în gimnasiul din Lugoşiŭ*; din acest alumneu însĕ îĭ eschid pe cei din Lugoşiŭ, *dér cei din comitatul Caraş-Severin sĕ aibă prioritate faţă de băeţii din alte părţĭ.*

Alumneul sĕ fie în casa mea proprie, décă nu o voiŭ vinde în viéţa mea, unde *băeţii vor primi gratuit tótă provederea*, afară de vestminte.

5) Fundaţiunea mea va sta sub controla organelor bisericescĭ ale diecesei gr. or. rom din Caransebeş, ér pentru realisarea, manipularea, conducerea fundaţiunei alumniale şi pentru tóte afacerile împreunate cu acest internat prin acésta denumesc o epitropie constătătóre din cincĭ membrii, şi anume îi rog pe următorii d-nĭ: Dr. George Popovicĭ protopresbiter, Mihail Beşan notar public regesc, Dr. Pompeiu Marcu advocat, Vasile Jurca contabil, toţĭ din Lugoşiŭ, şi Traian Barzu asesor consistorial în Caransebeş, pentru casul morţii mele a primì asupra lor acéstă sarcină gratuit, fără nicĭ o remunerare, şi décă din orĭ-ce motiv un loc ar devenì vacant în epitropie, atuncĭ ceilalţĭ epitropĭ din funcţiune au drept şi datorinţa a-se reîntregi şi a denumì, respective a alege epitrop de legea gr. or. rom. Tot acéstă epitropie cu aprobare consistorială va avé sĕ compună şi literile fundaţionale, şi statutele detăiate privitóre la tóte afacerile fundaţiunei alumniale, doresc însĕ sĕ se pună cât se póte de mare pond şi pe crescerea morală şi socială a elevilor alumnialĭ.

7) Las, ca după mórtea mea sĕ se plătéscă următórele legate:

*a*) Reuniunei române de lectură din Lugoşiŭ 200, adecă două sute de cor.

*b*) Reuniunei române de cantărĭ gr. or. şi gr. cat. din Lugoşiŭ câte 200 sute cor., ambelor decĭ câte patru sute de cor.

Punctele 8, 9 şi 10 conţin disposiţiunĭ speciale de interes mai mult privat.

## Nazarenĭ orĭ „Mucărĭ“?

***Braşov***, Febr. 1902.

*Onor. D-le Redactor*! Am cetit mai în ḑilele trecute despre casul, că la noi în comuna Dridif se află *Nazarinenĭ*, de aceea am aflat cu cale, ca sĕ vĕ comunic şi eu ceva mai detaiat despre ei.

Causa ivirei lor în comuna nóstră, după cum aţĭ amintit într'unul din n-rii „Gaz. Trans.“, au fost unele daraverĭ, ce le-au avut cu parochul, dér mai mult a contribuit la acésta ivirea unor misionarĭ, carĭ sub cuvênt, că ei propagă „legea cea adevĕrată“, uşor i-au ademenit, de óre-ce ei erau ómenĭ fórte religioşi. După cum mi-au spus chiar ei, se deosebesc de Nazarinenĭ prin aceea, că ei serbéză Sâmbăta, ér aceia Dumineca. La noi în sat ei sĕ numesc *Mucărĭ*. Afară de Sâmbătă, ei nu ţin nicĭ o sĕrbătóre. Se botéză a doua-óră şi ţin că copilul sĕ nu se boteze până la etatea de 14 anĭ, ér până atuncĭ pórtă numele pus de matriculantul civil. Afară de scriptură ei nu mai folosesc nicĭ o carte. Acésta este cartea lor şi de predicaţiune şi de sciinţă şi de tóte ramurile literare. De aceea nicĭ nu e permis, ca vre-unul dintre ei sĕ foloséscă altfel de cărţĭ, nicĭ literare, nicĭ scienţifice.

Sf. Scriptură o cetesc cu tot dinadinsul. Aprópe nopţĭ întregĭ petrec, cetind mereu din Biblie şi cântând cu toţii, ér ḑiua aprópe obosiţĭ îşĭ vĕd de celelalte lucrărĭ lumescĭ. Cunosc fórte bine Biblia, deşi póte numai unul séu doi dintre ei o înţeleg mai bine, pe când ceilalţĭ póte nicĭ ideie n'au de ea. Atâta sciu şi aceştia, că décă ii întrebĭ ceva, îţĭ citéză unul séu două versete, despre carĭ nicĭ ideie n'au, dér carĭ în gura ţĕranului trec de nisce filosofiĭ ale timpului.

Aştéptă cu nerăbdare sfîrşitul lumii, ca sĕ se pótă înălţa la cer cu trup cu tot de vii, după cum cred unii dintre aceştĭ „apostolĭ“, cum sĕ mai numesc ei, şi care sfîrşit nu este departe, căcĭ plóia de stele şi întunecimile de sóre de lună, şi stele carĭ au fost de când e lumea, dér carĭ la ei sunt minunĭ din timpurile mai nouĕ sunt semne, carĭ arată sfîrşitul apropiat al lumei, după părerea lor. Judecata s'a început deja în anul 1833, când a fost pentru întâia óră predicată evanghelia în tóte părţile lumii cunoscute, ḑic domnii lor. E interesant, şi tot-odată bănuitor, că în legea lor se pot da numai cei ce au avere (carĭ au avere pe numele lor), din ceea-ce ar resulta, că după principiul lor numai cei bogaţĭ pot întra în împĕrăţia cerurilor, adecă sĕ nu ḑicem în împĕrăţia cerurilor, ci pe mâna profeţilor şi predicătorilor lor sosiţĭ din depărtatul continent, din America cea vestită cu privire la diferitele secte. Pe aceştia îi şi adoréză, ca pe nisce zei, căcĭ orĭ-ce vorbă scot din gură, e vorbă sfântă, ḑic ei, vorbă luată din Scriptură.

Nicĭ nu vin ei în Dridif, fără ca o găină friptă sĕ nu le umfle pântecele lipit de fóme în urma călĕtoririlor, ce le fac continuu prin diferitele părţĭ ale ţĕri unde se mai află astfel de cuiburĭ de *mucărĭ*. Sĕ înţelege, că aceştĭ sfinţi pot călĕtori în dragă voe şi unde vréu, căcĭ nu de géba au întrodus ei acéstă lege, ca numai cei cu avere sĕ pótă întra în societatea lor, căcĭ numai acestia pot da din tot ce vĕnd séu din cele ce câştigă, a ḑecea parte lor, ca sĕ le pótă umplea punga şi sĕ pótă face călĕtoriĭ. Aşa, décă cineva vinde numai 10 ouĕ cu 10 cr., 1 cr. trebue sĕ îl dea lor, séu décă vinde cineva o păreche de boi cu 300 fl., 30 fl. trebue sĕ-l dea lor, séu décă are cineva 10 găinĭ, una este a lor.

Excepţiune dela acésta fac dóră numai copiiĭ, căcĭ décă cineva dobândesce 10 copii, din ei nu le trebue nicĭ unul. Din acestea bine sĕ vede, că ei nu au altceva în vedere, decât ca sĕ-şĭ umple punga şi pântecele de pe spatele bietului ţĕran român, care tras pe sfóră de ei, e în stare ca sĕ sară şi în apă pentru aceştĭ sfinţĭ modernĭ.

Venind în Braşov, am aflat cu cale sĕ scriu aceste puţine şi adevĕrate rêndurĭ.

*Un abonent.*

## Insoţire pentru valorisarea laptelui în Selişte.

— 17 Februarie n, a. c.

In ḑiua primă a Rosaliilor din anul 1900, d-l Petru *Drăgits* a conchemat pe fruntaşii şi locuitorii comunei Sĕlişte la o consfătuire publică, spre a se sfătuì cu toţii despre pornirea unor lucrărĭ nouĕ în comuna acésta. Ródele acestei consfătuirĭ au fost, că s'a dat trup unei „Reuniunĭ de înmormêntare“ constătatóre din 660 de membrii şi unei „Societăţĭ de înfrumseţare“ a locurilor publice din Sĕlişte, unica şi prima societate română de felul acesteia.

In acéstă consfătuire, zelosul convocător al ei a arătat, că între preocupaţiunile de căpetenie ale timpului de astăḑĭ ocupă un loc de frunte *cestiunile economice* de tot felul, chemate a procura şi spori locuitorilor isvórele de venit, de bogăţie, şi basat pe faptul, că ocupaţiunea principală a locuitorilor din acéstă comună şi din cele din jur este *economia de vite*, pentru ca acésta sĕ fie ridicată la o stare mai înfloritóre şi pentru-ca productele ei sĕ aibă mai mare valóre, recomandă înfiinţarea unei *tovărăşiĭ pentru valorisarea laptelui.*

Deşi ideia acésta a fost cu bucurie primită de mulţimea presentă, totuşĭ ea nu a luat trup, pe de o parte fiind-că nu erau aflate modalităţile financiării ei, pe de altă parte, ca la orĭ şi ce inovaţiune, se ivise în publicul mare fel de fel de temerĭ pesimiste asupra esistenţei ei.

Ideia însĕ de atuncĭ începênd a fost într'una discutată şi frământată aşa ḑicênd de publicul mare, urmarea căreia a fost, că numĕrul sprijinitorilor ei a crescut tot mai tare.

Vĕḑênd d l Petru Drăgits acésta, în conţelegere cu d l protopresbiter Dr. Ioan Stroia au conchemat la o conferenţă intimă pe d-nii Dr. Nicolae Comşa, Dr. Nicolae Calefariu, Constantin Herţia, Dumitru Banciu, Ioan Banciu, Mihail Ittu şi Ioan Chirca, carĭ după o amĕnunţită discutare şi înţelegere împreună, au hotărît, ca „pentru de a contribuì la ridicarea bunei stărĭ a poporatiunii în mijlocul căreia trăiesc, iau iniţiativa pentru întemeiarea unei însoţirĭ în Sĕlişte pentru valorisarea laptelui“.

Spre a se constata aproximativ numĕrul spriginitorilor acestei însoţirĭ, s'a făcut un apel pentru înscriere, şi dovedindu-se că în timp de tot scurt, numai din Sĕlişte s'au anunţat la vre-o 200 de membri, ér fruntaşii comunelor vecine au asigurat, că şi locuitorii comunelor lor sunt gata în numĕr mare a-şĭ da concursul, iniţiatorii au convocat pe ḑiua de 2/15 Febr. adunarea generală de constituire a însoţiriĭ plănuite.

In acéstă ḑi la órele 4 p. m. în „sala festivă“ a şcólei se adunase o mulţime de membri înscrişĭ, bărbaţĭ şi femei In absenţa d-lui protopresbiter, adunarea este deschisă de către d-l *Drăgits*, care într'o vorbire lungă, spusă la înţelesul tuturor, arată scopul, însemnătatea şi ţînta acestei adunărĭ.

D-l Dr. *Comşa*, după-ce prin pilde dovedesce şi d-sa binefacerile acestei însoţirĭ pentru obşte, prin cuvinte călduróse îndémnă pe numĕrosul public a sprijini şi primi noul isvor de venit, ce i-se îmbie.

După-ce publicul present se declară a sprijini noua însoţire şi a întra în şirul membrilor ei, d-l Drăgits presentéză spre votare un proiect de statute ale însoţirii. Cei 27 paragrafĭ ai statutului sunt cetiţĭ şi esplicaţĭ amĕnunţit, şi statutul se votéză cu unanimitate.

*Scopul* însoţirii este valorisarea în modul cel mai avantagios al laptelui de vacă acuirat dela membri, prin fabricare de unt şi de brânză, eventual prin vinderea de lapte smântuit, séu nesmêntuit.

---

„Mergĭ înainte — Allah te va pedepsi pentru intenţiunea ta, séu te va erta — cum va vrea — eu însĕ.... tatăl tĕu.... te ert. Eu sciu ce e amorul!“

Aicĭ stă marea în faţa lor, deşértă, négră şi fără marginĭ. Valurile ei cântă înăbuşit la pólele stâncilor, şi acolo jos e întunerec, rece, înspăimêntător.

„Adio!“, ḑise hanul şi sărută fata.

„Adio!“ ḑise Algallá şi se plecă înaintea ei.

Ea se uità într'acolo, unde cântau valurile şi cu mânile lipite de piept se retrase sfiită înapoi.

„Aruncaţi-mĕ!“ ḑise ea.

Algallá întinse mânile către ea şi suspină adênc; hanul însĕ o luà în braţe, o strînse nervos la piept, o sărută, o ridică în sus ... şi o aruncă de pe stâncĭ în mare.

Acolo se isbiau cu frémĕt valurile şi cântau, şi era aşa un vuiet, că nicĭ unul n'a auḑit nimic, cum a căḑut în mare. Nicĭ un strigăt nu auḑiră.... nimic. Hanul se puse jos pe un colţ de stâncă şi începù sĕ privéscă tăcut în jos şi apoi în întunerec în depărtare, unde marea se atinge cu norii, de unde se auḑiau frémăte înăbuşite şi turbate, de unde bătea vêntul care-i sburlea barba. Tolaic şedea lângă dênsul ca o stâncă, nemişcat şi tăcut şi-şĭ acoperise faţa cu mânile. Timpul trecea şi pe cer alergau norii mânaţĭ de vênt unul după altul. Erau negri şi grei ca şi ideile bĕtrânului han, care sta sus pe stâncĭ d'asupra mării.

„Sĕ mergem, tată“, ḑise Talaic.

„Aştéptă....“ şopti hanul şi asculta mereu cu tótă luarea aminte. Şi mai trecù încă vreme şi érăşĭ se frământau valurile jos, ér vêntul bătea strajnic şi vîjeia prin arborĭ.

„Sĕ mergem, tată....„

„Mai aştéptă....“

De mai multe-orĭ ḑise Tolaic Algalla:

„Sĕ mergem, tată....“

Hanul nu se mişca nicĭ decum din locul, unde şi-a pierdut bucuria ḑilelor lui de apoi.

Insĕ — tóte au un sfîrşit odată! Se ridică, în fine hanul, puternic şi mândru, încruntă din sprîncene şi grăi înăbuşit:

„Sĕ mergem ...“

Ei plecară, dér îndată se oprì hanul.

„De ce plec eu... şi încătrău, Tolaic?“ întrebà bĕtrânul. „La ce sĕ mai trăiesc, când întréga mea viéţă era în ea? Eu sunt bĕtrân, nimenĭ nu mĕ va mai iubi; şi décă pe cineva nu-l mai iubesce nimenea — este un lucru fără minte, sĕ mai fiĭ în lume“.

„Tu ai glorie şi bogăţii, tată....

„Dă-mĭ o singură sărutare a ei şi primesce în schimb tóte acestea. Tóte acestea ce le-ai amintit tu sunt lucrurĭ mórte, numai în iubirea femeii este viéţă. Décă nu se află o astfel de iubire, atuncĭ nicĭ nu esĭstă viéţă pentru un om, el este un cerşitor şi amare sunt ḑilele lui. Adio fiule.... binecuvêntarea lui Allah sĕ-ţĭ acopere capul în tóte ḑilele şi nopţile vieţei tale“.

Şi cu acestea hanul se întorse cu faţa către mare.

„Tată“, grăi Tolaic, „tată...“

Atâta ḑise şi nu mai putù vorbi nimic, căcĭ unui om căruia îi surîde mórtea, n'ai ce sĕ-i mai ḑicĭ; nu-i mai poţĭ ḑice nimic, ce sĕ-i readucă în suflet dragostea de viéţă.

„Lasă-mĕ. ..“

„Allah....“

„El scie....“

Cu paşĭ hotărîţĭ merse hanul până la prăpastie, lângă stâncĭ şi se asvêrli. Fiusĕu nu'l reţinù, nu era în stare. Şi érăşĭ nu se mai auḑi nimic din mare — nicĭ un strigăt, nicĭ un sgomot, despre căderea hanului. Numai valurile se loviau cu freamĕt şi vêntul urla cântece sĕlbatice.

Multă vreme se uità Tolaic Agallá în prăpastie şi apoi ḑise tare:

„Dă-mĭ şi mie o aşa inimă tare, o Allah!“

Apoi plecà în întunerecul nopţii....

....Aşa s'a sfîrşit hanul Mosalaima el Asvab, şi în Crimea a ajuns han, Tolaic Algallá....

Insoţirea se înfiinţéză pe timp nedeterminat şi-şĭ începe activitatea îndată-ce firma ei va fi împrotocolată şi publicată din partea tribunalului.

*Membru* póte fi orĭ şi cine, bărbat séu femeie, şi numĕrul membrilor este nedeterminat.

Principalul *drept* al membrului e: valorisarea laptelui dela vacile sale prin însoţire, ér *datorinţele* principale sunt: a solvi la cassa însoţirii preţul părţilor fundamentale — à 40 cor. subscrise;

a preda spre manipulare şi valorisare însoţirii laptele destinat spre vêndare;

a observa regulamentul însoţirii despre timpul de muls, manipularea şi predarea laptelui;

a garanta pentru obligamentele însoţirii: cu părţile fundamentale subscrise şi până la formarea fondului de reservă cu o sumă egală a capitalului fundamental, cu garantarea unei sume egale a preţului nominal a părţilor subscrise;

a rĕmâné membru al însoţirii după deplina achitare a părţilor fundamentale subscrise, — carĭ se pot achita chiar şi în solvirĭ de rate lunare în sumă de *1 corónă* — cel puţin încă cincĭ anĭ.

Serviciile membrilor direcţiunii şi ai consiliului de supraveghiere, carĭ resólvă afacerile însoţirii în primii cincĭ anĭ, au sĕ fie *gratuite*.

Din venitul curat, după ce s'au plătit cele 5% pentru părţile fundamentale, în rêndul întâiŭ se formézĕ un capital de reservă. După crearea acestuia 50% din venitul curat se împarte ca dividende membrilor, 25% se pun la disposiţia direcţiunii pentru *distribuirea de premii economice*, şi 25% sĕ adaug la capitalul de reservă. E de remarcat, că întreg venitul curat al însoţirii se adăugă la fondul de reservă atâta timp, până ce acest fond va fi egal cu capitalul fundamental.

Interesele capitalului de reservă se estradau an de an epitropiei protopresbiterale a tractului ort. rĕs. al Sĕliştei pentru crearea unui *fond cultural filantropic*.

Aceste sunt principalele disposiţii din statute. Cred că e de prisos, ori şi ce comentar la ele....

După-ce adunarea generală şi-a ales prima direcţiune şi consiliu de inspecţie, d-l Drăgits prin calde cuvinte de îmbărbătare şi încurajare pentru noua instituţiune înfiinţată, declară adunarea de închisă.

D-l Dr. N. Comşa mulţumesce în numele tuturora d-lui Drăgits pentru viul şi părintescul interes ce l'a dovedit în atâtea rêndurĭ faţă de poporul nostru, întroducênd fel de fel de întocmirĭ pentru îmbunătăţirea stării lui morale, materiale şi culturale.

Am cea mai firmă speranţă, că locuitorii comunei Selişte şi ai celor din jur se vor grăbì câţĭ mai mulţĭ a întra de membrii în acéstă însoţire binefăcĕtóre, ca astfel ei sĕ i-se dea deja de acum un avênt dintre cele mai puternice, ca astfel ródele acestei însoţirĭ sĕ fie cât mai mănóse.

Ér cărturarii Românilor de pretutindenea şĭ-ar împlini una din cele mai sfinte datorinţe, décă s'ar nisuì a înfiinţa cât de multe însoţirĭ de soiul acesteia, carĭ s'au dovedit nu numai ca mijlóce de a procura şi spori locuitorilor isvóre de venit, de bogăţie şi de a ridica economia de vite, ci prin ele sĕ ajunge cu siguranţă ca şi economia de câmp sĕ o ridicăm şi sĕ o facem mai raţională.

*D. A. Mosora.*

## Din Purcărenĭ.

— Februarie 1902.

*Onorată Redacţiune!* Vĕ rog sĕ daţĭ loc în preţuita fóie „Gazeta Transilvaniei" următórelor:

Ḑiua de 1 Ianuarie (anul nou), de vre-o câţi-va anĭ încóce este pentru Românii noştri din Purcărenĭ o ḑi veselă, ba pot afirma, singura ḑi de preste an, în care tinerimea de ambele secse convine la olaltă, însoţită de părinţĭ, şi-şĭ petrec în mod frăţesc, începênd de cu séră până în rĕvărsatul ḑilei.

Venitul curat, ce se încaséză cu ocasiunea petrecerei séu balului, căcĭ aşa s'a obicinuit poporul nostru a o numi, avênd scopul sublim de a contribui la înmulţirea fondului zidirei unei biserici noué corespondătóre numĕrului sufletelor în comuna nóstră Purcărenĭ, îndémnă nu numai pe cei tinerĭ, ci şi pe cei mai în vêrstă parochienĭ de a lua parte.

Spaţiósa sală de dans a hotelului din Purcărenĭ împodobită cu brad şi lampióne, s'a arătat şi cu ocasiunea petrecerei din anul acesta a fi prea mică, cu tóte că este una din cele mai marĭ sălĭ din comitatul Braşov.

Pe lângă mulţimea publicului participator din comuna nóstră, între carĭ şi puţinĭ maghiarĭ, am fost onoraţĭ cu presenţa de public ales şi din comunele învecinate, ba am avut chiar şi óspeţĭ din România din oraşele Brăila şi Cernavodă, petrecându-ne la olaltă, după cum sciu Românii sĕ-şĭ petrécă, acolo unde esistă între dênşii frumósa armonie.

Culmea petrecerei a făcut'o producţiunea. Trei cântărĭ esecutate în patru vocĭ, douĕ declamaţiunĭ, dintre care una comică şi douĕ piese teatrale.

Studenţii noştri, ca în tot-déuna aşa şi anul acesta pentru buna reuşită cu programa de producţiune, au produs la parochienii noştrĭ impresiunea, că dênşii au început deja a-se interesa şi lucra, încât le permit modestele puterĭ, pentru binele comun, pentru un mai bun resultat moral şi material. Rol însemnat la această producţiune a jucat şi învĕţătorul B...

După producţiune, continuându-se dansul, înainte de pausă s'au jucat „Căluşerul" şi „Bătuta"

Cine a avut fericirea de a lua parte la acéstă petrecere, a rĕmas pe deplin încântat şi mulţumit.

Pe lângă cele susmenţionate, 'mĭ ţin de datorinţă a aduce şi pe calea acésta mare mulţămită tuturor acelor P. T. domnĭ, carĭ au participat şi contribuit séra la cassă suma de 206 Corone 60 filerĭ, cât şi celor ce ni-au trimes prin postă séu pe altă cale următórele suprasolvirĭ:

Ion Dima paroch Sitabuzĕu 10 cor.; Ion Coliban 2 cor., apoi Matei Ţigoiu 20 lei; Anton Ciuntu 14 lei; Ion P. Manole 12 lei; Neculae Ţigoiu 10 lei; Ion C. Munteanu 10 lei; I. Tenenhaus 8 lei; Ion Hancăn 8 lei; Anastase Blaţochin 6 lei; Zanfir Ţigoiu şi H.. câte 4 lei; Prin Costandin Dêrjan 4 lei şi prin Oprea Trandaburu 5 lei; Neculae Cucuşor, Macsim Ionescu, Nec. I. Popescu, Tănase Cristocia, G. Popescu, Matache Munteanu, Tudorache Dogariu, Oprea Dima, Neculae Băibătescu, Dan Constantinescu, George Dima, George Stănei, S. Chihaian, Ion Nistor, Oprea Vineşi, Ecaterina Nistor, P. Robitu, I. Bêrtache, Ana Bêrtache, I. Bêrzan, Roşca I. Kaiserlin, Costică Rusescu, George Teodorescu, Iancu Sotir, G. Cipaianu cu câte 2 lei — suma 201 lei, ceea ce în corone fac 190 corone 23 filerĭ. Suma totală face 408 cor. 83 filerĭ, din cari detrăgânduse spesele cu 64 cor., 58 filerĭ, rĕmâne un venit curat de 344 cor., 25 fileri.

În deosebĭ le esprim mulţămită fraţilor Ţigoiu comersanţĭ în Brăila, Ion P. Manole în Cernavodă şi Ion C. Muntean în Bucurescĭ pentru bunavoinţa şi osteneala avută în cercul amicilor dênşilor, îndemnându-ĭ a contribui sprescopul arătat.

*Toma Giurgiu,*
preot şi preş. comitetului parochial.

## Intimpinări.

Dela actualul protopop gr.-or. din *Câmpenĭ* primim o întêmpinare mai lungă la corespondenţa din nr. dela 30 Decemvre 1901 (nr. 287) al „Gazetei Transilvaniei" iscălită „*Doniţarul*".

După-ce spune, că neînţelegerile ivite în Câmpenĭ datéză de decenii şi cele de acum sunt numai rodurĭ ale celor de mai înainte, întêmpinarea continuă aşa:

Sub fostul protopop lăudat avea biserica din Câmpenĭ un singur fond în sumă de 1975 fl. 24 cr., ér aḑĭ are 4 fondurĭ (3 făcute sub actualul protopop hulit, unul chiar făptuire a lui) în sumă de 17.873 corone 40 banĭ (cele 3 fondurĭ aprópe 8 mii). Fondul şcolar avea 13,545 fl. 01 cr., ér la finea anului 1900 avea 65,074 cor. 82 banĭ.

Pe timpul fostului protopop lăudat s'au zidit şcóle în comunele bisericescĭ Albac, Ponorel (deja dificultată), Sĕcătura şi Vidra-de-sus (din trei induse în fóia de proprietate a comunei şi scóse numai de vre-o câţĭ-va anĭ încócĭ), dér şi sub actualul protopop hulit s'au zidit 6, şi încă 4 în acele comune bisericescĭ, în carĭ nu a fost nicĭ un fel de şcólă de pe timpurile lăudate. Şi póte că pe timpul actualului protopop se va zidi şcóla chiar în Câmpenĭ, unde nu a rĕmas şcólă proprie gr.-or. de pe timpul celui lăudat...

Mai departe, actualul protopop nu a pus mâna pe preotul M. Contes sĕ-l scótă din biserică, ci l'a scos legea şi puterea administrativă, fiind-că nu se supunea dispunerilor capului bisericii. Actele dovedesc. De, aşa sunt preoţii bine meritaţĭ şi lăudaţĭ.

Asemenea actualul protopop nu a dispus nimic referitor la înmormêntarea preotesei A. Contes, ci aceea s'a făcut precum au dorit urmaşii ei şi ai unui protopop lăudat. Procedura protopopului actual este judecată în act oficios prin cuvêntul „corectă".

Invĕţătorul Ioan Motora nu a ridicat salariu pe timpul administraţiunei şi un protopop nu póte sânţi preoţĭ.

Despre alegerea de paroch în Câmpenĭ, aci nu pot vorbi, căcĭ nu aflu de potrivit. S'a vorbit mult despre ea, dér tot în necunoscinţă, din rĕutate şi din interese şi nu din acte. Decĭ şi bietul „Doniţar" spune ce a audit dela alţii.

Cei nemângăiaţĭ cu resultatul alegerei nu sunt prigoniţĭ, ba se caută mângăierea lor, şi acésta pentru-ca sĕ nu aibă mântuire rĕtăcirea lor de vor fi apucat într'ênsa.

Păstorul bun are sĕ mérgă numai după oia rĕtăcită fără voia ei şi nu va lăsa oile bune pentru carea rĕtăcesce cu voia. Pentru acésta păstorul urméză calea arĕtată de Christos, după care trebue sĕ o lase, décă nu se îndréptă nicĭdecum.

Cu aceste încheiŭ esprimându-mĭ judecata mea: Cine va căuta pacea în biserica nóstră, voia Domnului împlinesce şi pe aceea o întăresce, ér cine caută turburarea ei prin zizanii şi hule, duchului rĕu slugesce şi cădere aduce.

*Câmpenĭ*, 4 Febr. 1902.

*Actualul protopop.*

*

O altă *intîmpinare* am primit dela părintele Ioan *Botezan*, din Agârbiciu, la celea ce s'au afirmat despre d-sa din partea câtor-va locuitorĭ din numita localitate. Vorba fiind despre alegerea în comitetul comunal, părintele Botezan îşĭ justifică atitudinea sa ḑicênd:

„Indată după-ce mi-a succes a alege comitetul comunal numai din Românĭ, umiliţĭ fiind Saşii, am cercat tóte căile, ca *frăţietatea* încheiată la 1893, baremĭ la alegerea antistiei comunale sĕ se practiseze... Pe neaşteptate am fost convocat séra la o adunare în cancelaria comunală, în care s'a accentuat reînoirea frăţietăţii. Am rĕspuns, că fără voia poporului nu mĕ pot declara, propun decĭ ca afacerea sĕ se aducă la cunoscinţa poporului şi apoi despre resultat se va raporta. In 10 Noemvrie 1901 s'a şi convocat poporul, şi numai unul a fost *pro*, ceilalţĭ toţĭ *contra*. Onóre lor!... Au jurat chiat sĕ asculte de conducĕtorii lor. S'a ales o comisiune, care sĕ raporteze Saşilor şi alta pentru candidarea fiitorilor membrii în antistia comunală. Dér ce se veḑĭ? Deşi au jurat, că vor asculta, o parte din ei insista orbesce, ca numai candidaţii lor sĕ fie propuşĭ... Considerând, că în comitetul comunal e numai unul, care posede limba germană, că refusând frăţietatea, cassarul ales ar fi luat la ochĭ; considerând, că limba protocolară este cea germană... nu din rĕutate, ci din aceste considerante s'a escepţionat Nic. Boariu nu numai de mine în adunare, ér nu în plenul comitetului. Cei cu musca pe căciulă, dovedéscă contrarul"...

## Producţiunĭ şi petrecerĭ.

*Societatea de lectură „Ioan Popasu"* a tinerimei studióse dela institutul teologic-pedagogic din Caransebeş, aranjéză o şedinţă publică Miercurĭ, la 13 (26) Februarie 1902 în sala mare a otelului „Pomul verde". Inceputul la 8 óre séra. Intrarea: de persónă 1 cor. 20 banĭ; de familie 3 cor. Oferte generóse în favorul fondului pentru ajutorarea elevilor bolnavĭ se primesc cu mulţămită.

— *Societatea română de diletanţi „Progresul" din Făgăraş* va aranja în favorul fondului sĕu Duminecă, în 2 Martie st. n. 1902, în sala Hotelului Lauritsch o producţiune musicală teatrală. Preţul de intrare: Cercle şi locul I (şirul 1 şi 2 de scaune) cor. 2; şirul 3 şi 4 cor. 1 60; locul II cor. 1.20. Parter cor. 1. Galerie 60 banĭ. Inceputu la la 8 óre séra precis.

— *In favorul şcólelor gr.-or. rom. din Timişóra-Fabric* se va da Joi, în 6 Martie (21 Febr.) 1902 un bal în sala berăriei „Fabrikshof". Inceputul la 8 óre séra. Biletul de persónă 2 corone, de familie 3 corone. Oferte şi suprasolvirĭ marinimóse se primesc cu mulţămită la adresa epitropului Ioan Ursulescu din Fabric (strada Rékas), şi se vor cuita pe cale jurnalistică.

— *Reuniunea gr.-cat. de cântărĭ „Concordia" din Oraviţa* va aranja un concert împreunat cu teatru Duminecă, în 23 Februarie st. n. 1902 în sala hotelului la „Şăranul de aur" (Iosif Nedicĭ) din loc, sub conducerea d-lui Ioan Bogdan, învĕţător. După producţiune joc. Intrarea de persónă: Loc de şedut 1 cor.; loc de stat 60 banĭ. Inceputul la 8 óre séra.

— *Reuiunea pompierilor voluntarĭ din Selişte* va aranja o petrecere cu joc Sâmbătă, în 16 Faur (1 Martie) 1902 în sala festivă a şcólei. Venitul curat e destinat în favorul fondului reuniunei. Oferte marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor cuita prin ḑiare.

— *Reuniunea de cânt şi de musică „Armonia"* din Bocşa-montană va aranja o producţiune teatrală împreunată cu concert în 9 Martie st. n. în sala Hotelului „Cerbul de aur" în favorul fondului Reuniunei. Preţul de intrare de persónă: Locul I. 1 corónă 60 filer. — Locul II. 1 cor. 20 filerĭ şi partere 80 fil. Oferte din afară şi suprasolvirile se primesc cu mulţumita şi sĕ vor cuita pe calea ḑiaristică.

## ULTIME SCIRI.

**Bucurescĭ,** 21 Februarie. Astăḑĭ s'a întrunit marele colegiŭ electoral, şi s'a procedat sub preşedinţa Metropolitului primat la alegerea metropolitului de Iaşĭ şi a episcopului de Huşĭ la locurile vacante. Erau de faţă 14 membri ai sf. Sinod, 89 senatorĭ şi 128 deputaţĭ, în total 231 votanţĭ. A fost ales Metropolit la *Iaşĭ* P. S. Sa episcopul *Partenie* al Dunării de jos cu 233 voturĭ ér episcop la *Huşĭ* P. S. Sa Conon *Avrămescu Donicĭ* cu 204 voturĭ. Marele colegiŭ va fi convocat pe Lunia viitóre pentru alegerea unui episcop al Dunării de jos (Galaţĭ) în locul episcopului Partenie, ales metropolit la Iaşĭ.

**Londra** 21 Februarie. Ḑiarele publică statistica deceselor din lagărele de concentraţie. După acéstă statistică până acuma au murit *trei-spre-ḑece miĭ de copiĭ burĭ.* — Burii sub conducerea lui Beyers au ocupat lagărul de concentraţie dela Pietersburg. Aicĭ Beyers şĭ-a aprovisionat trupele cu arme şi hrană şi luând cu sine şi nisce considerabile sume de banĭ a părăsit de bună voie oraşul. In cursul lunei Februarie au fugit 150 de prisonierĭ burĭ din lagărul dela Pietersburg şi au alergat în ajutorul fraţilor lor pe câmpul de rĕsboiŭ.

In casa lorḑilor au fost éră şĭ la ordinea ḑilei înşelătoriile comise cu ocasiunea cumpérării cailor din Ungaria, Argentina şi Australia. Statul a plătit firmei Houlder câte 350 francĭ pentru câte un cal şi 375 pentru transportul lui, ér agenţii jidovĭ au cumpĕrat calul cu 80—130 francĭ, ér transportul i-a costat numai 200 francĭ. Ministrul de rĕsboiu o somat pe generalul Fruman sĕ-şĭ dea dimisia.

**Barcelona,** 21 Februarie. Numĕrul ómenilor omorîţĭ aicĭ cu ocasiunea revoltei muncitorilor din ḑilele din urmă se urcă la 50. Greviştii sunt subvenţionaţĭ din Londra.

## Literatură.

Peste câte-va ḑile va apare volumul I din publicaţiunea „*Cartea de Aur*", séu luptele politice-naţionale ale Românilor de sub corona ungară, de T. V. *Păcăţian.* Cartea se póte procura dela autorul în Sibiiu (Strada Măcelarilor 34) şi costă esemplarul (50 cóle tipar) broşat 10 cor., legat în pânză 11 cor. 60 banĭ.

## ECONOMIA.

### La ferma Copăcenĭ.

— Fine. —

In fine d-l Ciurcu a cultivat 37 némurĭ de porumb, dintre carĭ 13 némurĭ porumb american de masă, care, cules în lapte și mâncat copt séu fert, este delicios și se póte găti și ca legumă, bună óră ca mazărea bóbe.

D-l Ciurcu îmĭ spuse, că resultatele acestor esperiențe vor face obiectul unui studiu, pe care îl va publica mai târḑiu in „Gazeta Săteanului“.

D-sa găsesce, că porumbul românesc, deși fórte productiv, este prea tardiv, ceea-ce are două înrîurirĭ păgubitóre: întâiŭ că ține ocupat terenul prea mult timp (150 de ḑile și mai mult), așa că întârḑie prea mult sĕmĕnăturile de tómnă, care, după cum se scie, se fac la noi în mare parte în porumbiscĭ și al doilea, e espus în unii anĭ stricăciunei, tocmai din causa tardivităței sale. Din acéstă causă el trebue conservat peste iarnă în pătule bine aerisite și nu póte fi esportat decât in primăvara viitóre și e cu tóte acestea espus mucegăelei, ceea-ce după ómenii de sciință, produce teribila pelagră la o parte din poporațiunea nóstră rurală.

Diferitele némurĭ de porumburĭ timpuriĭ, ca *cinquantino*, *pignoletto*, *nanerottolo*, *A'csuth* etc. sunt respinse de țĕrănimea nóstră și chiar de marii cultivatorĭ, fiind-că nu par destul de productive.

— Ei bine, îmĭ spuse d-l Ciurcu cu convingere, trebue sĕ adoptăm un porumb, care pe lângă precocitatea sa sĕ fie și de o mare productivitate. Eu cred, că am găsit porumbul acesta pentru țéra nóstră, dér nu voesc sĕ mĕ pronunț după resultatele experiențelor unui singur an.

Povestind astfel, ajunserăm în grădina de vr'o douĕ pogóne pe care a plantat'o d-l Ciurcu lângă castelul sĕu și în care, pe lângă diferite némurĭ alese de strugurĭ de masă, dênsul a plantat cu mâna sa mai multe sutimĭ de arborĭ roditorĭ, cei mai mulțĭ din pepiniera d-lui Datculescu, dela Slobozia Galbenu, deosebit de sutele de arborĭ și arbuștĭ ornamentalĭ plantațĭ pe tótă proprietatea sa.

Pentru aceste plantațiunĭ d-l Ciurcu are o adevĕrată pasiune cum și pentru cultivarea diferitelor erburĭ de nutreț, atât *graminee* cât și *papilonacee*, din care a sĕmĕnat vr'o 50 de némurĭ, creând mai multe livedĭ artificiale.

Acestea sunt închise cu lațĭ și servă parte ca fênațe, parte ca pășune pentru cai, boi, vacĭ, vițeĭ, dér mai ales pentru mânjii prăsițĭ de d-l Ciurcu și carĭ sunt fórte frumoșĭ.

Am admirat dragostea pe carĭ o au pentru stăpânul lor tóte animalele dela ferma Copăcenĭ. E destul ca sĕ se presinte d-l Ciurcu chiar in mijlocul câmpului pentru-ca animalele auḑindu-i vocea sĕ mérgă drept la dênsul și sĕ-l urmeze orĭ unde. Caĭ, boi, vacĭ, mânjĭ, vițeĭ, berbecĭ, purceĭ, cânĭ, pisicĭ, la o simplă chemare a stăpânului lor alergă la dênsul și unele din aceste animale, mai ales caii și mânjii îl caută în buzunare. Veḑĭ, că aceste buzunare conțin tot-déuna câte ceva pentru ele, zahăr, porumb, morcovĭ, pâne etc.

In zăvoiul dela pólele malului și pe tot malul, pe care d-l Ciurcu l'a nivelat și plantat în parte cu tot felul de arborĭ și arbuștĭ, este primăvara și până în Iunie un concert asurḑitor de priveghitorĭ și de alte pasĕrĭ cântătóre. In tóte primăverile d-l Ciurcu cumpĕră din piața Sf. Anton colivii întregĭ de asemenea pasĕrĭ, cărora lĕ dă drumul în zăvoiu și cum priveghitorile, deși emigréză în Africa, se întorc primăvara tot în locul în care au împuiat, îșĭ póte închipui orĭ cine sumedenia de priveghetorĭ care populéză tufișurile din acest loc.

Nu e decĭ mirare, că d-l Ciurcu a adoptat pentru boii sĕi o înhămare mai rațională și în tot casul mai umană.

Aceste fruntare le-a adus d-l Ciurcu din Germania. Tot de-odată d-sa a adus și nisce juguleţe simple pentru-ca boii sĕ tragă cu ceafa, însĕ în mod independent, așa că în oposiție cu jugurile nóstre duble, fie-care bou are juguleţul sĕu și astfel boul nu mai e atârnat de capul soțului sĕu.

Tóte celelalte dichisurĭ, precum chingĭ, șleaurĭ etc. care servesc la înhămarea cu fruntarele, servesc și la aceste jugurĭ, numai că în loc sĕ se atârne șleaurile de fruntare, se atârnă de cârligele adoptate de ambele laturĭ ale fie-cărui jug.

— Este o barbarie, îmĭ ḑise d-l Ciurcu, ca doi boi sĕ fie înjugațĭ unul de altul și sĕ stea așa o ḑi întrégă de muncă, fără ca unul din ei sĕ pótă face o mișcare independentă cu capul, sĕ se apere de musce, sĕ se plece după un fir de iérbă, etc. Dér mai e la vechiul sistem de înjugare și o cheltuială inutilă de forțe. Décă s'ar traduce în kilogrametri tótă sforțarea pe care o face boul ca sĕ pórte pe ceafă greutatea jugului și a tânjelei, deosebit de hărțuiala mișcărilor comune și de enervarea și obosela, care rĕsuflă din acest fel de înjugare, s'ar constata, că boul cheltuesce cu purtarea jugului rudimentar tot atâtea forțe, câte îi trebuesc ca sĕ tragă plugul séu carul. Așa că décă d-ta ai munci o ḑi întrégă cu doi boi înjugațĭ după vechiul sistem, ér eu a-șĭ munci cu doi boi înhămațĭ după sistemul rațional, fie cu jugurĭ independente, fie cu fruntare, boii d-tale ar fi la sfîrșitul ḑilei îndoit mai obosițĭ decât ai mei. Seu, cu o egală cheltuială de forțe, eu a-șĭ obține cu înhămarea rațională o îndoită cantitate de muncă, decât d-ta cu înjugarea barbară.

Unde mai pui în socotélă, continuà amicul meu, că vechea înjugare strică fórte ușor ceafa boului și că e destul ca unul din boi sĕ fie stricat la ceafă pentru-ca atât el, cât și soțul sĕu sĕ fie condamnațĭ pentru multă vreme la o completă inactivitate, deși rĕul local de care sufere unul din boi n'ar avea nicĭ o influință asupra disposițiuneĭ sale la muncă și cu atât mai puțin asupra disposițiunei soțului sĕu. Cu sistemul rațional nu numai că ceafa boului e cu mult mai puțin expusă la stricăciune, dér chiar când, trăgênd cu jugul independent, s'ar întêmpla sĕ se strice un bou la ceafă el ar puté fi înhămat cu fruntariul până la complecta sa vindecare.

Se pot înhăma perfect doi boi așa, ca unul sĕ tragă cu jugul, ér soțul sĕu cu fruntarul. Se póte înhăma un bou naintea altor doi, séu un singur bou între douĕ hulube la un vehicul seu dinaintea unui instrument agricol mai ușor, precum grapă de mărăcinĭ, prășitóre plug ușor, etc. Când se întêmplă, că soțul unui bou se îmbolnăvesce și nu póte lucra, boul rĕmas sĕnĕtos, nu e condamnat și el la inacțiune.

— Ai încercat vre-odată sĕ lucrezĭ cu un singur bou?

— Cu fie-care din acești patru boi, înhămat séu înjugat singur, am arat printre rêndurile de vii cu un plug ușor. La anul am sĕ prășesc în chipul acesta porumbul, cu o prășitóre pe care mi-a adus'o din Transilvania d-l profesor G. Maior și care este inventată de un Român. Dér veḑĭ boul acesta voinic, Duman? Am arat cu el singur chiar cu un plug, pe care abia îl tîrĕsc doi boi țĕrănescĭ; și pentru el părea că e o jucărie.

Cestiunea vitelor și a tracțiunii animale este pentru o țéră pur agricolă ca a nóstră o cestiune economică de cea mai mare vitalitate, mai adaugă amicul meu. Totușĭ ea e cu desĕvêrșire neglijată. Nicăirĭ, în tótă Europa, vitele nu sunt așa de neîngrijite ca la noi, ceea-ce negreșit se traduce în o mare pagubă națională, căcĭ cu vite próste nu poțĭ sĕ facĭ decât muncă próstă. Décă pe lângă acésta se mai adaugă și o înhămare nerațională, paguba devine încă și mai mare. Astfel calul nostru țĕrănesc, după-ce a degenerat până a ajunge o stîrpitură și e pus la ham dela vêrsta de doi anĭ și adesea chiar dela vêrsta de un an, apoi mai e înhămat și într'un mod așa de miserabil încât nu póte utilisa pe deplin nicĭ puțina forță de care dispune. Căcĭ cum o sĕ pótă utilisa tótă forța sa când trage cu nisce sforĭ care-i tae pielea și carnea, în loc de a avea jugurĭ sistematice séu măcar pieptare făcute din bucățĭ de piele destul de late, ca sĕ se pótă opinti în ele fără a suferi durere.

Dér despre subiectul acesta a-șĭ avé multe de ḑis și décă timpul îmĭ va permite, voiŭ publica un studiu ca urmare la broșura mea: *Lipsa de nutreț*.

Acum hai sĕ ne suim puțin in turnul casei mele, ca sĕ țĭ arăt de acolo Bucurescĭul.

Și cu aceste cuvinte d-l Ciurcu mĕ luà de braț și mĕ conduse pe balconul turnului în cestiune, de unde nu-mĭ venia sĕ mĕ mai cobor, atât de încântătóre mi-se părea priveliștea ce se desfășura în depărtare dinaintea ochilor mei.

C. S.

### Cucul și priveghitórea.

— FABULĂ. —

Un cuc, adese-orĭ dând tîrcóle pe la cuiburile altor păsĕrele, nimeri odată și în prejma cuibului unei priveghitóre, cu scopul vĕdit, ca de astă-dată acolo sĕ-șĭ depună ouĕle; dér nu avea prilej căcĭ priveghitórea neavênd nevoie a-se depărta de cuibul ei, ḑi și nópte sta de pază. Observând priveghitórea și cunoscênd intențiunea cucului, ii ḑise acestuia:

— Mĕ mir, de ce nu te părăsesce gândul nebun, ce te pasce, cucule?!

— Ce gând nebun? — întrebà cucul.

— Ce gând nebun! Hm! Par'că nu-țĭ cunosc eu gândul.

— Ce gând?

— Ei, nu te preface..!

— Și nicĭ că sciu sĕ am vr'un gând rĕu.

— Décă nu scii, ți-o spun eu: Sĕ nu creḑĭ, că eu sunt vr'o codobatură săltătóre, din códă bătĕtóre, care-șĭ uită de ale sale... séu altă pasĕre, care nu-șĭ cunósce puii...!

— Veḑĭ, că te înșelĭ! Că dór' nu mĕ poțĭ opri sĕ nu sbor și eu în lume, că și pentru mine-i lumea.

— Nu; dér cuibul mi-l pot păzi și fii sigur, că nicĭ odată n'o sĕ-țĭ clocesc ouĕle, sĕ-țĭ scot puii și sĕ ți-i sburătoresc.

— N'am nevoie ca sĕ-mĭ clocescĭ ouĕle, fiind cuibul tĕu și prea mic pentru puii mei și...

— Nu e mai mare cuibul codobaturei, totușĭ...

— Fii convinsă, am eu cuibul meu, unde...

— Da, ițĭ ai cuibul: ḑiua 'n frunḑă, nóptea pe unde te poțĭ scuti.

— Lasă déră, că décă eștĭ așa fricósă, sĕ nu ḑic ambițiósă, n'o sĕ mĕ ivesc nicĭ pe departe de cuibul tĕu, décă ai nerușinarea sĕ-mĭ grăescĭ, ce nicĭ o pasĕre nu mi-a grăit.

— Sĕ-mĭ creḑĭ vecine, că nu te doresc. Mergĭ cu pace, fă ce-țĭ place pe unde nu te vor cunósce.

Rușinat de atâta destăinuire, cucul sburà mai departe, dând tîrcóle prin alte ocóle, pe la codobature, ferindu-se de priveghitorĭ.

* * *

Și între bărbațĭ cucu 'șĭ are frațĭ... Între femei încă sunt codobature... Décă tóte femeile ar fi ca priveghitórea — nicĭ un bărbat n'ar fi frate cu cucul.

Gavril Bodnariu.



### Calendarul sĕptĕmânei.

FEBRUAR. (1902) are 28 ḑile. FAUR.

| Ḑilele | Călend. Iul v. | Călend. Greg. |
|---|---|---|
| Dum. | 10 Sf. M. Haralamb | 23 Rem Serenus |
| Lunĭ. | 11 S. Erem. Vlasiu | 24 Mathias |
| Marțĭ | 12 Sf. P. Melet arch | 25 Victor |
| Merc. | 13 C. P. Martinian | 26 Claudius |
| Joi | 14 C. Păr. Axentie | 27 Ep. Leander |
| Viner | 15 Sf. ap. Onisim | 28 Roman Berta |
| Sâm. | 16 Sf. Mart. Pamfil | 1 Martie. Albin |

### Cursul pieței Brașov.

Din 22 Februarie n. 1902.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnota rom. | Cump. | 18.94 | Vênd. | 18.98 |
| Argint român. | „ | 18.80 | „ | 18.84 |
| Napoleond'orĭ. | „ | 19.— | „ | 19.04 |
| Galbenĭ | „ | 11.34 | „ | 11.40 |
| Ruble R sescĭ | „ | 127.— | „ | 128.— |
| Mărcĭ germane | „ | 58.50 | „ | —.— |
| Lire turcescĭ | „ | 10.72 | „ | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | | 100.— | „ | 101.— |

*Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.*
*Redactor responsabil: Traian H. Pop.*

## Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Februarie n. 1902.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% | 120.15 |
| Renta de coróne ung. 4% | 94.— |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% | 120.10 |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% | 100.75 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. | 120.— |
| Bonurĭ rurale ungare 4% | 96.65 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone | 96.— |
| Impr. ung. cu premii | 187.— |
| Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin | 156.— |
| Renta de argint austr. | 101.60 |
| Renta de hârtie austr. | 101.45 |
| Renta de aur austr. | 120.90 |
| Losurĭ din 1860. | 151.10 |
| Acţii de-ale Băncei austro-ungară | 16 36 |
| Acţii de-ale Băncei ung. de credit | 715.— |
| Acţii de-ale Băncei austr. de credit | 696.75 |
| Napoleondorĭ | 19.05 |
| Mărcĭ imperiale germane | 117.27½ |
| London vista | 239.85 |
| Paris vista | 95.40 |
| Rente de coróne austr. 4% | 98.75 |
| Note italiene | 93.05 |

### Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 18 Februarie n. de 26,368 capete, la 19 Febr. n. au întrat 547 capete şi au eşit 528 capete, rĕmânênd la 20 Februarie n. un numĕr de 26.387 capete.

Se notéză marfa **ungurescă**: veche grea dela 98.— 100 fil. tînĕră grea dela 106—107 fil., de mijloc dela 102—104 fil. uşóră dela 100—102 fil. — **Sêrbéscă**: grea 98—100 fil., de mijloc 98— 100 fil., uşóră 96—98 fil. kilogramul.

# „VICTORIA“ institut de credit şi economiĭ, societate pe acţiĭ în ARAD.

# CONVOCARE

Domniĭ acţionarĭ ai institutului de credit şi de economiĭ „VICTORIA“, prin acésta se învită conform §-lui 17 din statute la a

## XIV-a adunare generală ordinară,

care se va ţiné **în ARAD, la 2 Martie st. n. 1902, la 10 óre înainte de amédĭ** în localităţile institutului (**strada Archiducele Iosif nr. 2.**)

## Obiectele:

1. Raportul Direcţiunei şi al comitetului de supraveghiere şi stabilirea bilanţului.
2. Deciderea asupra distribuirei profitului curat.
3. Alegerea a 2 membriĭ în direcţiune.

Domniĭ acţionarĭ, carĭ doresc a participa la adunarea generală în persónă séu prin plenipotenţiaţĭ în sensul §-lui 22 al statutelor, sunt rugaţĭ a-şĭ depune acţiile, eventual dovedile de plenipotenţă la cassa institutului, séu la institutele de credit şi economiĭ „Albina“, „Timişiana“, „Bihoreana“ şi „Oraviţiana“ cel puţin cu 24 óre înainte de adunarea generală.

Arad, în 10 Februarie 1902. **Direcţiunea institutului.**

## Contul Bilanţului.

| ACTIVE: | Coróne | f. | PASSIVE: | Coróne | f. |
|---|---|---|---|---|---|
| Cassa în numĕrar | 84 624 | 13 | Capital social: | | |
| Bon în Giro-Cont şi la alte băncĭ | 4.189 | 86 | 3.000 acţiunĭ à cor. 200 | 600.000 | — |
| Cambii | 3.811.140 | 52 | Fondul de reservă al acţionarilor | 311.101 | 85 |
| Imprumuturĭ hipotecare | 711 380 | — | Fondul de pensiune al funcţionarilor | 50.197 | 99 |
| Avansurĭ pe efecte publice | 96 621 | — | Depunerĭ spre fructificare | 3.200.053 | 07 |
| Efecte publice | 40 750 | — | Deposite de cassă | 19.754 | 73 |
| Credite de cont-curent | 73 251 | 28 | Reescont | 766 221 | 40 |
| Casa institut. şi alte realităţĭ de vêndare | 247.806 | 57 | Dividendă neridicată | 896 | — |
| Mobiliar cor. 8.878 44 fil. | | | Diverse conturĭ creditóre | 2.755 | 10 |
| „ după amortis. „ 887·84 „ | 7.990 | 60 | Contribuţie nesolvită după interesele depunerilor pe al II-lea semestru | 8.251 | 03 |
| Diverse conturĭ debitóre | 4 695 | 35 | Interese transitóre anticipate | 43.600 | — |
| Interese transitóre restante | 20.645 | 46 | Profit transpus cor. 9 210 77 fil | | |
| | | | Profit net „ 91.058 83 „ | 100.269 | 60 |
| | 5.103 100 | 77 | | 5.103.100 | 77 |

## Contul Profitului şi Perderilor.

| DEBIT: | Coróne | f. | CREDIT: | Coróne | f. |
|---|---|---|---|---|---|
| Interese: | | | Interese: | | |
| pentru depunerĭ spre fructificare | 160 127 | 96 | dela cambiĭ | 291.782 | 84 |
| „ reescont | 31.158 | 01 | „ împrumuturĭ hipotecarĭ | 58.866 | 41 |
| Spese: | | | „ avansurĭ pe efecte | 5 171 | 19 |
| imprimate, registre, tipăriturĭ, lemne, | | | „ cont-curent | 1.458 | 77 |
| lumină, diverse | 10 667 | 85 | „ efecte proprii | 2.463 | 80 |
| Porto | 4.807 | 59 | Chiria şi alte arêndĭ | 6.844 | 85 |
| Contribuţie directă cor. 20.539·72 fil. | | | Provisiunĭ | 8.830 | 48 |
| 10% dare la inter. | | | Profit transpus | 9.210 | 77 |
| depunerilor „ 16 130·67 „ | 36 670 | 39 | | | |
| Competinţă de timbru | 267 | 12 | | | |
| Salare | 31.007 | 82 | | | |
| Banĭ de cuartir | 6.774 | 93 | | | |
| Chirie | 2.000 | — | | | |
| Amortisare din mobiliar | 887 | 84 | | | |
| Profit transpus cor. 9.210·77 fil. | | | | | |
| Profit net „ 91.058 83 „ | 100.269 | 60 | | | |
| | 384 629 | 11 | | 384 629 | 11 |

Arad, 31 Decemvrie 1901.

**Oncu** m. p., director-esecutiv. **Raicu** m. p., secretar.

**DIRECŢIUNEA:**

*Mihaiu Veliciu* m. p., preşedinte. *Petru Truţia* m. p. *V. Mangra* m. p. *R. Ciorogariu* m. p.

*Dr. Nicolau Ciaclan* m. p. *Dr. Aurel Demian* m. p. *I. Papp* m. p. *Traian Vaţianu* m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile presente şi le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele institutului.

Arad, la 12 Februarie 1902.

**Comitetul de supraveghiere:**

*Dr. Sever Ispravnic* m. p. *George Popoviciu* m. p. *George Feier* m. p., preşedinte. *Nic. Marcu* m. p. *Paul Milovan* m. p.

69—1902.
végrh. szám.

# Arverési hirdetmény.

Alulirt birósagi végrehaitó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a fogarasi kir. járásbiróság 1899 évi Sp. II. 24/6 számu végzése következtében Dr. Turku János fogarasi ügyvéd által képviselt fogarasi Zahariás József javára nagy-sárosi jegyző Patok Béla ellen 322 kor. 84 fil. s jár. erejéig 1899 évi január hó 14-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján le foglalt és 790 kor. becsült egy fekete fedeles kocsi, 5 szekér széna, 1 festett lószekér, 1 pár lószerszám, házi butorok, 1 varró gép, sertések, és 5 hectoliter törökbuzából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a n.-sinki kir. járásbiróság 1899 évi V. 266 sz. végzése folytán 322 kor. 84 fil. tőkekövetelés, ennek 1899 évi január hó 14 napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 161 kor. 76 fil biróilag már megállapitott költségek erejéig Nagy-Sáros községben alperes lakásán leendő eszközlésére **1902 évi Márczius 4 napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 208. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagy-Sinken, 1902 évi február hó 14-én.

Szentpétery Béla
kir. bir. vghjtó.







Tipografia A. Mureşianu, Braşov.